

سی و نهمین روز جنگ

بهرام رحمانی

bahram.rehmani@gmail.com

تازه‌ترین تهدید دونالد ترامپ رییس‌جمهور آمریکا حاوی پیامی بود که در آن از نابودی یک «تمدن» در «یک شب» سخن می‌گفت؛ تهدیدی که او در همین پیام می‌گوید امیدوار است مجبور به اجرای آن نشود. ترامپ، خاطرنشان کرد: «امشب یکی از مهم‌ترین لحظات در تاریخ جهان است.» ایران می‌گوید برای پایان جنگ یک طرح ۱۰ ماده‌ای دارد. طرح ایران هم گرفتن غرامت، کنترل بر تنگه هرمز و گرفتن مصونیت برای جبهه نیابتی‌ها است. هم طرح آمریکا و هم طرح ایران عنصر میانه تحمل‌پذیری ندارند که لنگر یک «طرح ختم جنگ و ترتیبات پساجنگ» باشد. به گزارش وال‌استریت ژورنال، جمهوری اسلامی به‌طور رسمی دیپلماسی مستقیم با آمریکا را قطع کرده است. این تصمیم در واکنش به تهدیدهای اخیر ترامپ درباره حمله به زیرساخت‌های کشور اتخاذ شده است.

امروز سه‌شنبه ۱۸ فروردین ۱۴۰۵-۷ آوریل ۲۰۲۶، سی و نهمین روز جنگ است. امروز به جزیره خارک، به چند پل در تبریز/ زنجان، راه‌آهن کاشان، پل هشترود، مسدود شدن آزادراه تبریز-تهران و جاده قره‌چمن، اسکله دوحه در جزیره قشم و اسکله گوگسر در لیردف جاسک، هم‌چنین به ۲۰ شهر از جمله تهران، پتروشیمی شیراز، پارچین، فرودگاه خرم‌آباد، شیراز، اهواز، اصفهان، همدان، دزفول، کرج یزد، تهران، قزوین، ارومیه، چابهار و... حملات شدیدی شده است. حملات امروز در آستانه پایان ضرب‌الاجل دونالد ترامپ، شدت گرفته است. چند ساعت مانده به پایان ضرب‌الاجل دونالد ترامپ، رییس‌جمهور آمریکا، برای دستیابی به یک توافق میان تهران و واشینگتن، طرفین روز سه‌شنبه ۱۸ فروردین با میانجی‌گری پاکستان مذاکرات خود را پیش می‌برند. در غرب و مرکز تهران، مناطقی مانند شهرک غرب، سعادت‌آباد، صادقیه، گیشا، مرزداران، میدان جمهوری، پل مدیریت و امیرآباد شاهد انفجارهای متعدد و پیاپی بوده‌اند. در شهرک غرب و سعادت‌آباد دست‌کم ۵ تا ۶ انفجار، و در برخی نقاط تا ۴ انفجار سنگین گزارش شده است. صدای پدافند، عبور جنگنده‌ها در ارتفاع پایین و لرزش شدید ساختمان‌ها از ویژگی‌های این حملات بوده است. در قم نیز حوالی ساعت ۱۰:۳۰، دست‌کم ۶ انفجار مهیب در مناطق مختلف از جمله صدوقی، پردیسان، زنبیل‌آباد و شهرک شکوفه گزارش شده و صدای چندین انفجار بزرگ در سطح شهر شنیده شده است. این موج حملات نشان می‌دهد تمرکز اصلی عملیات بر شرق و غرب تهران و مراکز حساس اطراف پایتخت بوده و شدت حملات نسبت به ساعات قبل به‌طور چشم‌گیری افزایش یافته است.

انهدام بخشی از پل آزادراه تبریز- زنجان که روز سه‌شنبه هدف حملات آمریکا و اسرائیل قرار گرفت

*به گزارش خبرگزاری قوه قضاییه میزان؛ محسنی اژه‌ای، گفته: «مجازات و احکام «عناصر و ایادی دشمن» باید با سرعت صدور و اجرا شوند. در مواردی که باید حکم مصادره اموال و اعدام در مورد عوامل دشمن صادر شود تسریع صورت گیرد. او افزود: «با استفاده از ظرفیت‌های قوانین موجود، به‌ویژه قانون موسوم به تشدید مجازات جاسوسی، ضرورت دارد آرای قضایی و احکام مجازات عناصر و ایادی دشمن متجاوز، هم‌چنان با سرعت بیش‌تری صادر شوند؛ به‌ویژه عناصری از اذتاب و همکاران دشمن که حکم قانونی آنان، مصادره اموال و سلب حیات است.»

*ساعتی پس از صدور هشدار ارتش اسرائیل به مردم ایران برای فاصله گرفتن از ایستگاه‌ها و خطوط راه‌آهن، فرماندار مشهد از توقف حرکت کلیه قطارها از راه‌آهن مشهد تا اطلاع ثانوی خبر داد.

*ادامه جملات موشکی جمهوری اسلامی ایران به کشورهای منطقه: رهگیری ۱۱ موشک در شرق عربستان؛ اصابت بقایای موشک در «نزدیکی تاسیسات انرژی» و امارات متحده عربی، بحرین، حملات پهپادی و موشکی به اقلیم کردستان عراق و ...

*ایلنا، دبیر سندیکای صنعت برق ایران هشدار داد در صورت حمله به نیروگاه‌ها، احتمال بروز خاموشی‌های گسترده وجود دارد. او در عین حال، تاکید کرد «اکنون هیچ تصویری از این که وضعیت به چه شکل خواهد بود، نداریم.»

*سفیر جمهوری اسلامی در اسلام‌آباد، در شبکه ایکس نوشت: «رویکرد مثبت و سازنده پاکستان برای متوقف کردن جنگ به مرحله حساس و بحرانی رسیده است.» او بدون توضیح بیش‌تر وعده داد که خبرهایی اعلام شود.

*کمیته بین‌المللی صلیب سرخ از «تهدیدهای عمدی، چه در لفظ چه در عمل» اظهار نگرانی کرد و جنگ‌های بدون محدودیت را «غیرقابل دفاع، غیرانسانی و ویرانگر» توصیف کرد.

*ترامپ: جریان آزاد نفت از تنگه هرمز باید جزء توافق با ایران باشد.

*خبرگزاری ایرنا نوشت جمهوری اسلامی آتس بس را رد کرده و خواهان «پایان دائمی جنگ با رعایت ملاحظات ایران» شده است. جمهوری اسلامی ایران، خواهان «پایان درگیری‌ها در سطح منطقه»، «تعیین سازوکار و پروتکل عبور و مرور امن از تنگه هرمز»، «بازسازی خسارات» و «رفع تحریم‌ها» شده است.

پرواز یک بمبافکن بی-۵۲ آمریکا بر فراز پایگاه بریتانیایی فیرفود هم‌زمان با جنگ این کشور و اسرائیل با ایران

ایرانی به میانجی‌ها گفته که هنوز «۱۵ هزار موشک» و «۴۵ هزار پهپاد» دارد

روزنامه وال‌استریت جورنال، امروز سه‌شنبه ۱۸ فروردین، به نقل از میانجی‌های مذاکره بین ایران و آمریکا نوشت: تهران حتی پیش از آن که دیپلماسی مستقیم با آمریکا را قطع کند، موضعی سخت‌گیرانه در مذاکرات داشت و نشانه‌ای از عقب‌نشینی دیده نمی‌شد.

به گفته میانجی‌ها و یک فرد آگاه از موضوع، تهران به پاکستان، میانجی مذاکرات، اعلام کرده بود که «خود را در موقعیت برتر می‌بیند و هنوز ۱۵ هزار موشک و ۴۵ هزار پهپاد در زرادخانه خود دارد.»

میانجی‌ها گفتند این ارقام احتمالاً اغراق‌آمیز است، اما نشان‌دهنده موضع قاطع ایران در مذاکرات است.

هم‌زمان با نزدیک شدن به ضرب‌الاجل دونالد ترامپ، رییس‌جمهور ایالات متحده، به تهران که بامداد چهارشنبه است، آمریکا و اسرائیل به حملات خود علیه ایران ادامه می‌دهند.

به گفته میانجی‌ها و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ایران تهدید کرده است که در واکنش، حملات گسترده‌ای به کشورهای حاشیه خلیج فارس و زیرساخت‌های برق و انرژی اسرائیل انجام خواهد داد.

وال‌استریت ژورنال: ایران ارتباط مستقیم دیپلماتیک با آمریکا را قطع کرد

روزنامه وال‌استریت ژورنال، امروز سه‌شنبه ۱۸ فروردین به نقل از مقام‌هایی در خاورمیانه گزارش داد که تهران ارتباطات مستقیم دیپلماتیک خود با واشنگتن را قطع کرده است.

بر اساس این گزارش، با وجود قطع تماس‌های مستقیم، گفت‌وگوها میان دو طرف از طریق میانجی‌های آتش‌بس، همچنان ادامه دارد و این اقدام به معنای توقف کامل مذاکرات نیست.

وال‌استریت ژورنال نوشت که این تصمیم، تلاش‌ها برای دستیابی به توافق تا پیش از ضرب‌الاجل ساعت ۸ شب سه‌شنبه را پیچیده‌تر کرده، اما به روند مذاکرات پایان نداده است.

یکی از مقام‌های مطلع به این روزنامه گفته است که ایران با قطع ارتباطات مستقیم، درصدد ارسال پیامی از نارضایتی و مقاومت بوده است. این گزارش می‌افزاید هنوز مشخص نیست آیا گفت‌وگوهای مستقیم میان تهران و واشنگتن پیش از پایان ضرب‌الاجل از سر گرفته خواهد شد یا خیر. در همین حال، خبرگزاری فرانسه گزارش داد که کاخ سفید طرح استفاده از سلاح هسته‌ای علیه ایران را تکذیب کرده و به درخواست وال‌استریت ژورنال برای اظهار نظر نیز بلافاصله پاسخی نداده است.

سپاه می‌گوید در صورت عملی شدن تهدید دونالد ترامپ، پاسخی «فرا تر از منطقه» می‌دهد

سپاه پاسداران جمهوری اسلامی ایران در آستانه پایان مهلت رییس‌جمهور آمریکا برای هدف قرار دادن زیرساخت‌های ایران، هشدار داد که پاسخش به این اقدام احتمالی «فرا تر از منطقه» خواهد بود.

در این بیانیه که بعدازظهر سه‌شنبه ۱۸ فروردین منتشر شد، روابط عمومی سپاه با لحنی تند به کشورهایی که آن‌ها را «شرکای آمریکا» در منطقه خواند، هشدار داد که با زیرساخت‌هایشان کاری خواهد کرد که «آمریکا و متحدانش تا سال‌ها از نفت و گاز منطقه محروم شوند.» سپاه پاسداران، هم‌چنین ادعا کرد که تاکنون «خویشتر داری زیادی داشته» و در انتخاب اهداف «ملاحظاتی» داشته است، اما از این به بعد «همه این ملاحظات برداشته می‌شود.»

رییس‌جمهور آمریکا تا بامداد چهارشنبه ۱۹ فروردین به حکومت ایران برای توافق و باز شدن تنگه هرمز مهلت داده و گفته است در غیر این صورت، آمریکا نیروگاه‌ها و پل‌های ایران را بمباران خواهد کرد.

ساعاتی پیش از ضرب‌العجل ترامپ، بمباران شهرها و توقف قطارها

حملات هوایی به برخی نقاط ایران در روز سه‌شنبه ۱۸ فروردین ۱۴۰۵، ادامه دارد. امروز نقاط گوناگون شاهد انفجارهای متعدد بوده و صدای شلیک پدافند نیز شنیده می‌شود. برخی گزارش‌ها نیز از پرواز جنگنده‌ها در ارتفاع پایین بر آسمان تهران حکایت دارد.

در قم نیز شنیده شدن صدای چندین انفجار گزارش شده است. هم‌زمان اخباری از چند حمله به اهدافی در شهر یزد منتشر شده است. به گفته معاون سیاسی و امنیتی استان قم، یکی از پل‌های خطوط ارتباطی قم هدف حمله قرار گرفت.

هم‌زمان صبح امروز ارتش اسرائیل، هشدار داد که شهروندان ایرانی از قطارها فاصله بگیرند. در واکنش به این تهدید فرماندار مشهد گفت که «با توجه به هشدار غیراخلاقی» اسرائیل برای حمله به «راه‌آهن کشور و به منظور رعایت احتیاط، حرکت کلیه قطارها از راه‌آهن مشهد تا اطلاع ثانوی لغو شده است.» به گزارش رسانه‌های ایران، حسن حسینی گفت: «تمهیدات لازم برای حمل‌ونقل جاده‌ای مسافرانی که نمی‌توانند سفر خود را به تاخیر بیندازند، اندیشیده شده است.»

از سوی دیگر عباس گودرزی، سخنگوی هیات‌رییسه مجلس، از ارائه لایحه‌ای از سوی دولت خبر داد که بر اساس آن، برگزاری انتخابات شوراهای اسلامی شهر و روستا به دلیل شرایط جنگی کشور به تعویق خواهد افتاد.

عباس گودرزی، اعلام کرد قرار است دولت این لایحه را با توجه به «شرایط حساس کنونی» به مجلس بدهد و بر اساس آن انتخابات شوراهای تا «۴۵ روز پس از پایان رسمی جنگ» به تعویق بیفتد. این در حالی است که قبلاً اعلام شده بود هفتمین دوره انتخابات شوراهای روز ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۵ برگزار می‌شود.

تصویری از انفجارها در منطقه شهرک غرب و سعادت‌آباد

چند پل و راه‌آهن در ایران هدف قرار گرفت؛ سپاه تهدید کرد

چندین پل و راه‌آهن در ایران هدف حمله قرار گرفت. معاون امنیتی استاندار اصفهان خبر داد که پل راه آهن یحیی آباد شهرستان کاشان مورد حمله قرار گرفت. به گفته او در این حمله دو نفر کشته و سه نفر زخمی شدند.

هم‌زمان بر اساس اطلاعیه اداره کل مدیریت بحران استانداری آذربایجان شرقی به علت اصابت موشک به محدوده راهدارخانه ورقه در ۹۰ کیلومتری آزادراه تبریز به تهران، مسیر رفت و برگشت این آزادراه مسدود شده است.

در واکنش به این حملات سپاه پاسداران طی بیانیه‌ای به کشورهای همسایه هشدار داد که «خویشترنداری تمام شد». در این بیانیه، آمده است: «ما با زیرساخت‌های آمریکا و شرکایش کاری خواهیم کرد که آمریکا و متحدانش تا سال‌ها از نفت و گاز منطقه محروم شوند.» در بخش دیگری از بیانیه سپاه که نسخه‌ای آن توسط خبرگزاری فارس بازنشر شده، هم‌چنین هشدار داده شده: «شرکای منطقه‌ای آمریکا نیز بدانند تا امروز به جهت حسن همجواری خویشترنداری زیادی داشته و در انتخاب اهداف مقابله به مثل ملاحظاتی داشته ایم ولیکن زین پس همه‌ی این ملاحظات برداشته شده است.» سپاه پاسداران، هم‌چنین تاکید کرده است: «اگر ارتش تروریست آمریکا از خطوط قرمز عبور کند، پاسخ ما فراتر از منطقه خواهد بود.»

اسرائیل: به ۸ پل مورد استفاده ایران برای اهداف نظامی حمله کردیم

ارتش اسرائیل اعلام کرد که ۸ پل که رژیم ایران برای انتقال تجهیزات و وسایل جنگی از آن‌ها استفاده می‌کرد را هدف قرار داد. در همین حال، بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، سه‌شنبه با اشاره به انجام عملیات نظامی جدید در داخل خاک ایران گفت اسرائیل «رژیم ایران را با قدرت بیش‌تری خرد خواهد کرد.»

نتانیاهو افزود که اسرائیل «روز گذشته هواپیماهای ترابری و ده‌ها هلیکوپتر را در یک پایگاه نیروی هوایی ایران منهدم کرد.» او ادامه داد که اسرائیل «خطوط راه‌آهن و پل‌هایی را که امروزه توسط سپاه پاسداران در ایران استفاده می‌شوند، هدف قرار داده است.» نخست‌وزیر اسرائیل، در اظهارات خود ادعا کرد که عملیات انجام شده توسط ارتش این کشور «علیه مردم ایران نیست» بلکه هدف آن «تضعیف رژیمی است که آن‌ها را سرکوب می‌کند» و ایران دیگر آن چیزی نیست که قبلاً بود، و اسرائیل هم نیست، و «ما اساساً در حال تغییر توازن قدرت هستیم.» پیش‌تر، منابع رسمی در ایران، سه‌شنبه هجدهم فروردین از هدف قرار گرفته‌شدن برخی نقاط و خطوط ارتباطی در شماری از استان‌ها در حملات هوایی اسرائیل و آمریکا خبر دادند.

رسانه‌های ایران، هم‌چنین از حملات هوایی شدید به مواضعی در کرج و قطعی برق در این شهرستان خبر دادند. معاون استانداری اصفهان، از حمله هوایی به پل راه‌آهن یحیی‌آباد در شهرستان کاشان خبر داد. پایگاه‌های نیروی مرزبانی ایران در شهرستان عبادان (آبادان) واقع در مرز با عراق، نیز هدف حملات هوایی شدید قرار گرفت. بنا بر تصاویر و گزارش‌های منتشر شده، مراکز اداره اطلاعات و سپاه در محله زیتون کارمندی اهواز در ظهر سه‌شنبه هدف حمله هوایی قرار گرفت.

جزیره خارگ بار دیگر هدف حملات هوایی آمریکا قرار گرفت

رسانه‌های ایران روز سه‌شنبه از هدف قرار گرفتن نقاطی در جزیره خارگ خبر دادند. خیرگزاری مهر گزارش داده است که صدای چند انفجار در این جزیره شنیده شد.

هم‌زمان وب‌سایت اکسیوس و شبکه فاکس‌نیوز به نقل از مقام‌های آمریکا گزارش دادند که ارتش این کشور به «ده‌ها هدف نظامی در جزیره خارگ» حمله کرده است.

هیچ‌یک از دو طرف هنوز به‌طور رسمی جزئیاتی از اهداف هدف حمله در این جزیره منتشر نکرده‌اند اما یک مقام آمریکایی به شبکه الجزیره گفت که در این حمله، ایستگاه‌های رادار، یک انبار مهمات و چند پناهگاه هدف حملات بوده است.

این دومین بار از زمان آغاز جنگ آمریکا و اسرائیل با ایران است که جزیره خارگ هدف حملات هوایی قرار می‌گیرد.

حدود ۹۰ درصد از صادرات نفت خام ایران از این جزیره انجام می‌شود و به همین دلیل، یکی از نقاط حیاتی زیرساخت انرژی ایران و یکی از حساس‌ترین مراکز انرژی در منطقه به شمار می‌رود.

کنیسه ویران شده

تخریب کنیسه رفیع‌نیا در تهران در پی حملات هوایی اسرائیل و آمریکا

به گزارش شرق، این کنیسه که با نام‌های «کنیسه مشهدی‌ها» یا «خراسانی‌های تهران» نیز شناخته می‌شود، «یکی از مراکز مهم تجمع و برگزاری آیین‌های مذهبی یهودیان خراسانی ساکن تهران به شمار می‌رفت.»

جزئیات بیشتری از میزان خسارات وارده به سایر بناهای اطراف یا تلفات احتمالی این حادثه منتشر نشده است و منابع رسمی هنوز گزارشی تکمیلی در این خصوص ارائه نکردند.

تصاویر منتشرشده در رسانه‌های ایران نشان می‌دهد که در حملات هوایی آمریکا و اسرائیل در بامداد سه‌شنبه ۱۸ فروردین به تهران، یک کنیسه یهودیان در مرکز پایتخت هدف قرار گرفته و بخش‌های زیادی از آن تخریب شده است.

این کنیسه به نام «رفیع‌نیا» در نزدیکی خیابان طالقانی قرار دارد. تصاویر منتشرشده حاکی از تخریب چند ساختمان در این محل است که کنیسه نیز در میان آن‌ها قرار دارد.

منابع رسمی آمریکا و اسرائیل هنوز درباره حملات بامداد سه‌شنبه به تهران و این نقطه از پایتخت گزارشی منتشر نکرده‌اند.

در همین باره همایون سامه‌بیج، نماینده کلیمیان در مجلس شورای اسلامی، در گفت‌وگو با خبرگزاری صداوسیما با انتقاد شدید از اسرائیل، کنیسه‌ای را که به آن حمله شده «قدیمی» و «مقدس» توصیف کرده و از تخریب کامل آن و باقی ماندن «طومارهای تورات» زیر آوار خبر داده است.

حمله گسترده شبانه آمریکا به اهداف نظامی در جزیره خارک

بر اساس گزارش منتشرشده، ایالات متحده در جریان حملات شبانه، ده‌ها هدف نظامی در جزیره خارک را بمباران کرده است. به گفته یک مقام ارشد آمریکایی، این حملات شامل هدف قرار دادن پناهگاه‌ها، ایستگاه‌های راداری و انبارهای مهمات بوده است.

جزیره خارک، یکی از مهم‌ترین مراکز راهبردی محسوب می‌شود و در جریان جنگ اخیر نیز بارها هدف حملات قرار گرفته است. در یکی از حملات قبلی، بیش از ۹۰ هدف نظامی در این منطقه مورد اصابت قرار گرفته بودند.

اما حوالی ظهر سه‌شنبه هم، ساکنان بوشهر و بندر گناوه از شنیده شدن صدای انفجار از سمت جزیره خارک خبر دادند.

بر اساس این گزارش‌ها، شدت انفجارها قابل توجه بوده، و صدا در مناطق ساحلی به‌وضوح احساس شده است. جزئیات بیشتری درباره محل دقیق هدف و میزان خسارات هنوز منتشر نشده است.

این حملات در ادامه تشدید درگیری‌ها و هم‌زمان با افزایش تهدیدها علیه زیرساخت‌های حیاتی انجام شده است.

اسرائیل: به یکی از «معدود تاسیسات باقی‌مانده» برای تولید موشک‌های بالستیک در ایران حمله کردیم

ارتش اسرائیل اعلام کرد که یک مجتمع پتروشیمی دیگر در ایران را که «یکی از معدود تاسیسات باقی‌مانده» برای تولید مواد مورد استفاده در موشک‌های بالستیک در ایران بود، بمباران کرده است.

ارتش اسرائیل امروز سه‌شنبه ۷ آوریل، در بیانیه‌ای نوشت که این تاسیسات در نزدیکی شیراز «توسط نیروهای مسلح ایران برای تولید اسید نیتریک مورد استفاده قرار می‌گرفت؛ ماده‌ای که برای ساخت مواد منفجره و دیگر مواد مورد استفاده در فرآیند توسعه موشک‌های بالستیک ضروری است.»

روز دوشنبه، رسانه‌های ایران گزارش دادند که حملات هوایی مجتمع پتروشیمی مرودشت، در نزدیکی شیراز، را هدف قرار داده‌اند. این حمله ساعتی پس از آن صورت گرفت که نیروی هوایی اسرائیل بزرگ‌ترین مجتمع پتروشیمی ایران در عسلویه را بمباران کرد.

ارتش اسرائیل افزود که پس از حملات به مجتمع پتروشیمی عسلویه و دیگر تاسیسات هدف قرار گرفته در جنوب ایران طی روزهای اخیر، تاسیسات شیراز «یکی از معدود مجتمع‌های باقی‌مانده برای تولید اجزای شیمیایی ضروری جهت مواد منفجره و مواد مورد استفاده در موشک‌های بالستیک در ایران» بوده است.

به گفته ارتش اسرائیل، با این اقدام، آسیب وارد شده به توانمندی‌های نظامی رژیم ایران «عمیق‌تر» شده و توان تولید تسلیحات در این کشور کاهش یافته است.

هم‌چنین روز دوشنبه، نیروی هوایی اسرائیل تاسیساتی متعلق به نیروهای موشکی بالستیک ایران در شمال غرب کشور را هدف قرار داد؛ جایی که به گفته ارتش اسرائیل، ده‌ها موشک از آن به سوی اسرائیل شلیک شده بود.

ارتش اسرائیل، اعلام کرد: «این سایت در حالی هدف قرار گرفت که نیروها و فرماندهان سامانه موشکی در آن حضور داشتند و برای پیش‌برد و اجرای فعالیت‌های تروریستی علیه دولت اسرائیل و دیگر کشورها در حال فعالیت بودند.»

ارتش اسرائیل، هم‌چنین روز سه‌شنبه اعلام کرد که در مجموع بیش از ۱۳۰ سامانه پدافند هوایی جمهوری اسلامی را منهدم کرده است. کانال تلگرامی ارتش اسرائیل به زبان فارسی، ویدیویی از انهدام این سامانه‌های پدافند هوایی در ایران منتشر کرده که لحظه برخورد موشک‌ها به آن‌ها را از دید خود موشک‌ها نشان می‌دهد.

اژه‌ای خواستار تسریع در صدور احکام اعدام زندانیان و مصادره اموال شهروندان شد

در حالی که سازمان‌های حقوق بشری نسبت به موج جدید سرکوب‌ها و اعدام زندانیان سیاسی در ایران هشدار می‌دهند، رئیس دستگاه قضایی جمهوری اسلامی، خواستار تسریع در صدور احکام اعدام و مصادره اموال شد.

غلامحسین محسنی اژه‌ای، سه‌شنبه ۱۸ فروردین در نشستی با اعضای شورای عالی قوه قضاییه گفت: «در مواردی که باید حکم مصادره اموال و اعدام در مورد عوامل دشمن صادر شود تسریع صورت گیرد.» او افزود: «در مواردی که قانون اجازه داده حکمی صادر شود، دادگاه را به نتیجه برسانیم و احکام را رسانه‌ای کنیم.»

دستگاه قضایی جمهوری اسلامی طی سه هفته گذشته، ۱۴ نفر را با اتهامات سیاسی و امنیتی اعدام کرده که از این میان هفت تن در ارتباط با اعتراض‌های دی‌ماه بازداشت و محاکمه شده بودند.

هم‌چنین شش نفر پس از انتساب به سازمان مجاهدین خلق، از سازمان‌های مخالف جمهوری اسلامی و یک نفر با متهم شدن به «جاسوسی» برای اسرائیل در جریان جنگ دوازده روزه اعدام شدند.

این اتهامات در شرایطی مطرح می‌شود که به گفته فعالان و سازمان‌های حقوق بشری، زندانیان سیاسی در ایران از حق دسترسی به وکیل برخوردار نیستند و تحت شکنجه از آنان اعترافاتی اخذ می‌شود که مبنای احکام سنگین از جمله اعدام قرار می‌گیرد.

علاوه بر این، با آغاز حملات نظامی آمریکا و اسرائیل به جمهوری اسلامی از ۹ اسفندماه ۱۴۰۴ برخورد حکومت با مردم ایران و بازداشت‌ها به بهانه ارتباط با رسانه‌های خارج از کشور و اتهام جاسوسی افزایش چشمگیری داشته است.

بر اساس گزارش رسانه‌ها و نهادهای حقوق بشری، ماموران سرکوبگر جمهوری اسلامی در این مدت بیش از صدها نفر از شهروندان را در استان‌های مختلف بازداشت کرده‌اند.

هم‌چنین علی صالحی، دادستان عمومی و انقلاب تهران، ۱۶ فروردین خبر داد که دسترسی برای شناسایی و توقیف اموال و مسدودسازی حساب‌های بانکی بیش از یکصد ایرانی مقیم خارج از کشور صادر شده است.

تاکنون به‌طور رسمی فهرستی از اسامی ایرانیان مقیم خارج از کشور که اموال آن‌ها توسط جمهوری اسلامی توقیف شده، اعلام نشده است. با وجود این موج گسترده سرکوب‌ها، محسنی اژه‌ای تأکید کرد: «یک جنگ تمام‌عیار با این میزان از خشونت و خیانت علیه ما رخ داده است و باید احکام بیش‌تری علیه افرادی دشمن صادر شود.»

او افزود: «با استفاده از ظرفیت‌های قوانین موجود، به ویژه قانون موسوم به تشدید مجازات جاسوسی، ضرورت دارد آرای قضایی عناصر و ایادی دشمن متجاوز، همچنان با سرعت بیشتری صادر شوند.»

فولکر تورک، کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد، ۱۲ فروردین، از جمهوری اسلامی خواسته بود تا «همه اعدام‌ها» را فوراً متوقف کند. مای ساتو، گزارشگر ویژه سازمان ملل متحد در امور حقوق بشر در ایران نیز روز جمعه با ابراز نگرانی از احتمال اعدام «وحید بنی‌عامریان» و «ابوالحسن منتظر» از جمهوری اسلامی خواسته بود بلافاصله همه اعدام‌ها را متوقف کنند. عفو بین‌الملل نیز هشدار داده که جمهوری اسلامی از اعدام به عنوان ابزاری برای سرکوب صداهای مخالف و ایجاد رعب و وحشت در میان مردم استفاده می‌کند و از جامعه جهانی خواسته است که فوراً اعدام‌ها در ایران متوقف شود.

محسن اسلام‌خواه، ۲۰ ساله - اهل شهر بوکان

صدور حکم اعدام برای یک کرد در ایران

بر اساس گزارش شبکه حقوق بشر کردستان، دادگاه انقلاب مهاباد برای محسن اسلام‌خواه، ۲۰ ساله و اهل شهر بوکان، حکم اعدام صادر کرده است. شبکه حقوق بشر اعلام کرد که این حکم اعدام با اتهام «بغی» صادر شده است. گفته شده است که محسن اسلام‌خواه به مدت دو ماه در زندان اورمییه تحت شکنجه قرار گرفته و برای اعتراف اجباری به جرم خود تحت فشار بوده است. بر اساس این گزارش، محسن پس از تحمل شکنجه‌های شدید به زندان بوکان منتقل شده است.

هم‌چنین قید شده است که محسن اسلام‌خواه در سال ۲۰۲۲ به دلیل شرکت در اعتراضات «ژن، ژبان، آزادی» در شهر بوکان، توسط نیروهای اطلاعاتی ایران بازداشت شده بود.

دولت جمهوری اسلامی خواستار ایجاد سپر انسانی برای نیروگاه‌ها شد

در آستانه پایان مهلت تعیین شده آمریکا برای جمهوری اسلامی در زمینه رسیدن به یک توافق و بازگشایی تنگه هرمز، یک مقام ارشد دولت مسعود پزشکیان خواستار ایجاد سپر انسانی برای نیروگاه‌های ایران شد.

علیرضا رحیمی، معاون امور جوانان وزارت ورزش و جوانان، شامگاه دوشنبه در تلویزیون جمهوری اسلامی، از مردم به ویژه جوانان خواست که اطراف نیروگاه‌های برق سراسر کشور «زنجیره انسانی» تشکیل دهند. این اظهارات در حالی است که پیش‌تر استفاده جمهوری اسلامی از مردم ایران به عنوان سپر انسانی واکنش‌های گسترده‌ای از جمله از سوی فعالان حقوق بشر برانگیخته است.

در اسفندماه، فرماندهی مرکزی ایالات متحده، سنتکام، با انتشار بیانیه‌ای درباره استفاده جمهوری اسلامی از غیرنظامیان به عنوان سپر انسانی هشدار داد و نوشت: «رژیم تروریستی ایران آشکارا ایمنی مردم بی‌گناه را نادیده می‌گیرد» و «از مناطق غیرنظامی پرجمعیت برای انجام عملیات نظامی، از جمله پرتاب پهپادهای تهاجمی یک‌طرفه و موشک‌های بالستیک، استفاده می‌کند.»

رسانه‌های بریتانیا: مجتبی‌خامنه‌ای «بیپوش» است و قادر به اداره کشور نیست

با گذشت حدود ۴۰ روز از آغاز حملات آمریکا و اسرائیل به ایران و کشته شدن علی‌خامنه‌ای، وضعیت سلامت و موقعیت مکانی مجتبی‌خامنه‌ای، رهبر جدید جمهوری اسلامی هم‌چنان مبهم است. بنابر ارزیابی اطلاعاتی که به رویت روزنامه تایمز رسیده، مجتبی‌خامنه‌ای در حمله مجروح و بیپوش در قم تحت درمان است. به گزارش روزنامه بریتانیایی تایمز، یک یادداشت دیپلماتیک که گمان می‌رود بر اساس ارزیابی‌های اطلاعاتی آمریکا و اسرائیل تهیه شده و با کشورهای عرب حاشیه خلیج فارس به اشتراک گذاشته شده، حاکی از آن است که وضعیت مجتبی‌خامنه‌ای وخیم است و در قم تحت درمان قرار دارد. بنابر این یادداشت، آقای‌خامنه‌ای در حال حاضر قادر به اداره جمهوری اسلامی ایران نیست.

پیش‌تر، روزنامه کویتی «الجزیره» به نقل از یک منبع بلندپایه نزدیک به مجتبی‌خامنه‌ای مدعی شده بود که مجتبی‌خامنه‌ای در پی جراحات در حملات آمریکا و اسرائیل به بیت رهبری، به پیشنهاد ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه، اواسط ماه مارس به‌صورت مخفیانه و با یک هواپیمای نظامی روسی به مسکو منتقل شده و تحت عمل جراحی قرار گرفته است.

اما بنابر گزارش روزنامه «تایمز» براساس یک یادداشت دیپلماتیک، آقای‌خامنه‌ای در قم تحت درمان است. در این یادداشت آمده است: «مجتبی‌خامنه‌ای در وضعیتی وخیم است و در قم تحت درمان قرار دارد. او نمی‌تواند در هیچ‌یک از تصمیم‌گیری‌های رژیم ایران مشارکت داشته باشد.»

هم‌چنین بنابر این یادداشت، اقداماتی برای آماده‌سازی یک آرامگاه بزرگ برای خاکسپاری جسد علی‌خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی در قم در جریان است. در این سند آمده است که سازمان‌های اطلاعاتی، تدارکاتی را برای «فراهم کردن زیرساخت‌های لازم جهت ساخت یک آرامگاه بزرگ در قم» با «بیش از یک قبر»، شناسایی کرده‌اند. این موضوع نشان می‌دهد که دیگر اعضای خانواده و احتمالاً خود مجتبی‌خامنه‌ای نیز ممکن است در کنار علی‌خامنه‌ای به خاک سپرده شوند. این در حالی است که پیش از این رسانه‌های جمهوری اسلامی ایران اعلام کرده بودند که علی‌خامنه‌ای قرار است در مشهد به خاک سپرده شود.

به گزارش تایمز، سازمان‌های جاسوسی آمریکا و اسرائیل مدتی است از مکان مجتبی‌خامنه‌ای باخبر هستند، اما این موضوع تاکنون علنی نشده بود. رسانه‌های ایران اوایل ماه مارس با «جانباز جنگ رمضان» خواندن مجتبی‌خامنه‌ای، مجروح شدن او را در حملات آمریکا و اسرائیل به بیت رهبری تأیید کردند. هم‌چنین بنابر اعلام رسانه‌های ایران، زهرا حداد عادل، همسر و یکی از فرزندان نیز در این حمله کشته شدند.

مجتبی‌خامنه‌ای ۵۶ ساله که در اوایل ماه مارس توسط مجلس خبرگان به‌عنوان رهبر جدید جمهوری اسلامی انتخاب شد، از آغاز حملات آمریکا و اسرائیل به ایران نه دیده شده و نه صدایی از او شنیده شده است. با این حال تاکنون چند بیانیه کتبی به نام او منتشر شده است. هم‌چنین روز دوشنبه، ویدیویی که با هوش مصنوعی تولید شده است، او را در حال ورود به اتاق جنگ نشان می‌دهد.

خاکسپاری علی‌خامنه‌ای

بنابر این گزارش، با توجه به گزارش‌های پیشین رسانه‌های ایران مبنی بر این که جسد علی‌خامنه‌ای قرار است در مشهد دفن شود و با توجه به نگرانی‌های امنیتی ناشی از ادامه حملات آمریکا و اسرائیل به ایران، مشخص نیست که آیا قم قرار است محل دفن موقت او باشد یا تصمیمات جدیدی درباره محل خاکسپاری او گرفته شده است. به گزارش تایمز، مراسم خاکسپاری علی‌خامنه‌ای در هر حال احتمالاً تفاوت آشکاری با خاکسپاری روح‌الله خمینی، نخستین رهبر جمهوری اسلامی خواهد داشت. حدود ۱۰ میلیون نفر در مراسم خاکسپاری خمینی در سال ۱۹۸۹ شرکت کردند. در جریان این مراسم مردم پیرامون تابوتش تجمع کردند و کفنش حین مراسم پاره شد. بنابر این یادداشت دیپلماتیک، مقامات جمهوری اسلامی در تلاشند که از وقوع چنین اتفاقاتی در مراسم خاکسپاری علی‌خامنه‌ای جلوگیری کنند.

ساختار ماشین سرکوب جمهوری اسلامی

ساختار سرکوب ایرانیان توسط جمهوری اسلامی را می‌توان در سه بخش ترسیم کرد. در بخش اول، فرماندهی قرار دارد. پس از رهبر جمهوری اسلامی، شورای عالی امنیت ملی که از سران سه قوه، فرماندهان نظامی و وزرای اطلاعات و کشور تشکیل شده، تصمیم‌گیر اصلی در کل کشور است.

دبیر این شورا جایگاه ویژه‌ای در آن دارد. علی‌لاریجانی، تصمیم‌گیر اصلی در جریان کشتار دی‌ماه، در حملات اسرائیل هدف قرار گرفت. در سطح استان‌ها، شورای تامین استان نقشی مشابه شورای عالی امنیت ملی دارد. استاندار و فرماندهان نظامی، نمایندگان ولی‌فقیه و ائمه جمعه منطقه‌ای اعضای شوراها را تشکیل می‌دهند.

در هر شهرستان نیز شورای تامین شهرستان به شکلی مشابه وجود دارد. در تهران، «قرارگاه ثارالله» در فرماندهی سرکوب نقش ویژه‌ای دارد. در سرکوب اعتراضات به تشخیص شورای عالی امنیت ملی، تمامی نیروهای سرکوب در تهران تحت فرمان این قرارگاه قرار می‌گیرند؛ نظیر آنچه در آبان خونین ۹۸ و دی‌ماه ۱۴۰۴ رخ داد.

«سپاه سیدالشهدا» نیز در مناطق حاشیه تهران و کرج نقشی مشابه قرارگاه ثارالله در تهران دارد.

نیروهای فراجا، در قالب کلاتری ها و بعد یگان‌های ویژه، نخستین لایه سرکوب به شمار می‌روند. نیروهای سپاه استانی و یگان‌های تخصصی نظیر «صابرین» و «فاتحین»، مکمل آنان برای سرکوب وحشیانه‌تر هستند.

همچنین برای سرکوب، نیروهای بسیج در قالب «گردان‌های امام علی» سازماندهی می‌شوند. این نیروها معمولاً با موتور به تجمعات هجوم می‌برند. مبدع این یگان‌ها که اولین بار سال ۱۳۸۸ شناخته شدند، مهدی ربانی بود که در جنگ ۱۲ روزه کشته شد.

رهبران سرکوب

در راس هرم تصمیم‌گیری درباره سرکوب ایرانیان، علی خامنه‌ای که برای ۳۶ سال فرمان سرکوب صادر می‌کرد، در ساعات اولیه حملات در ۹ اسفند کشته شد.

محمد پاکپور، فرمانده کل سپاه پاسداران، نیروی اصلی سرکوب ایرانیان، به همراه عبدالرحیم موسوی، رییس ستاد کل نیروهای مسلح که لجستیک سرکوب را بر عهده داشت، در همان حمله کشته شدند.

علی شمشانی، مشاور عالی امنیتی خامنه‌ای، اگرچه در زمان مرگ سمت رسمی در ساختار سرکوب نداشت، اما برای سال‌های طولانی در سمت دبیر شورای عالی امنیت ملی، بالاترین مقام تصمیم‌گیر درباره سرکوب اعتراضاتی چون آبان خونین ۹۸ بود.

در روزهای بعدی، علی لاریجانی، دبیر و علیرضا بیات، معاونت دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی، اسماعیل خطیب، وزیر اطلاعات، اکبر غفاری، قائم‌مقام خطیب و دست‌کم ۷ معاون و مقام ارشد این وزارتخانه کشته شدند.

چهره‌های کم‌تر شناخته‌شده، اما باتجربه سرکوب نظیر بهرام حسینی مطلق هم کشته شدند. حسینی مطلق، فرمانده سابق قرارگاه ثارالله تهران، مسئول سرکوب اعتراضات سال ۱۳۸۸ بود. او در ساختار سرکوب استان البرز نیز نقش داشت.

محمدعلی فتحعلی‌زاده، فرمانده یگان فاتحین، هم در حملات ۱۲ فروردین کشته شد.

اعضای یگان فاتحین با لباس و تجهیزات خاص خود در جریان اعتراضات سال ۱۴۰۱، در خیابان‌های تهران حضور داشتند و رعب و وحشت ایجاد می‌کردند. ابراهیم رئیسی به‌طور خاص از آن‌ها بابت سرکوب اعتراضات ۱۴۰۱ تشکر کرده بود.

آن‌ها بسیجیانی هستند که توسط سپاه پاسداران، آموزش‌های خاصی دیده‌اند و در سرکوب اعتراضات سوریه نیز حضور داشتند.

پیش‌تر در جنگ ۱۲ روزه جمعی از فرماندهان سرکوب، از جمله حسین سلامی، فرمانده سابق سپاه پاسداران، محمد کاظمی، رییس، حسن محقق، جانشین و محمد باقری، معاون عملیات سازمان اطلاعات سپاه و محمد تقی یوسفوند، فرمانده حفاظت اطلاعات بسیج، کشته شدند.

غلامرضا رضاییان، رییس سازمان اطلاعات فراجا، در جنگ دوم و علی‌رضا لطفی، جانشین این سازمان، در جنگ ۱۲ روزه کشته شدند.

مقام‌های قوه قضاییه نظیر علی قناعت‌کار ماوردیانی، معاون دادستان تهران، وحید حیدرپور، رئیس بند سیاسی زندان اوین، بهاره لطیفی، رییس بند زنان زندان اوین، روح‌الله توسلی، معاون تربیتی، عباس شفیع، معاون رییس زندان و ۳۶ کارمند دیگر قوه قضاییه کشته شدند.

هم‌زمان با آتش‌سوزی‌های مشکوک پس از جنگ ۱۲ روزه نیز چهره‌هایی امنیتی چون علی طائب و غلامحسین (شهرام) غیب‌پرور از میان رفته بودند.

غیب‌پرور جانشین فرمانده سپاه پاسداران در قرارگاه «امام‌علی»، از خشن‌ترین مراکز سرکوب در جمهوری اسلامی بود. طائب هم نماینده سابق ولی فقیه در قرارگاه ثارالله به شمار می‌رفت.

درهم شکستن مادی و معنوی نیروهای امنیتی

در جنگ ۱۲ روزه، برای اولین بار لایه‌های سرکوب در کشور از سطح تصمیم‌گیری و امنیتی تا سطح عملیاتی و میدانی هدف قرار گرفت.

آن‌چه در جنگ دوم رخ داد، به مراتب شدیدتر و جزئی‌تر بود. برخی از این اهداف اهمیت بیشتری داشتند. اگرچه جابه‌جایی نیروهای امنیتی به‌خصوص در شرایط جنگی دور از ذهن نیست، اما هدف قرار گرفتن تاسیسات امنیتی نمادین تلقی می‌شود.

وزارت اطلاعات؛ هم در جنگ ۱۲ روزه و هم در جنگ دوم، ساختمان مرکزی وزارت اطلاعات هدف قرار گرفت. عالی‌ترین مقام این وزارتخانه، یعنی اسماعیل خطیب، به همراه قائم‌مقام و دست‌کم ۶ معاون و مدیر ارشد این وزارتخانه تاکنون کشته شدند.

تصاویر هوایی، تخریب گسترده در محدوده ساختمان اصلی وزارت اطلاعات را که در انتهای خیابان ابوذر غفاری تهران در حاشیه بزرگراه زین‌الدین واقع شده، نشان می‌دهد.

علاوه بر ساختمان اصلی، ساختمان‌های ناشناسی نیز وجود داشتند که پس از حملات روشن شد متعلق به دستگاه امنیتی بودند؛ از جمله ساختمان‌هایی در محدوده اداره برق میدان ژاله تهران که در حملات ۲۵ اسفند ۱۴۰۴ هدف قرار گرفتند.

۱۰ اسفند نیز به چند ساختمان در انتهای خیابان استادحسن بنا در کنار پارک مجیدیه و سازمان پدافند غیرعامل حمله شد.

سازمان اطلاعات سپاه؛ ساختمان اصلی و ساختمان‌های مرتبط با این سازمان در خیابان مهناز(صابونچی) تهران، هم در جنگ ۱۲ روزه و هم در جنگ دوم هدف قرار گرفتند.

تاسیسات دیگری در منطقه قصر فیروزه در شرق تهران در حملات ۱۶ اسفند هدف قرار گرفت.

ستاد حراست اطلاعات سپاه و پایگاه آموزشی آن در تپه‌های سرخه حصار از اهداف حملات ۱۳ اسفند بودند.

حملات به مراکز عملیاتی سرکوب پایتخت

اکنون در فروردین ۱۴۰۵، تا این‌جا کار در نتیجه جنگ ۱۲ روزه و جنگ دوم، مراکز اصلی سرکوب پایتخت، شامل قرارگاه ثارالله، تاسیسات پرشمار مستقر در شرق تهران و حوالی سرخه‌حصار و دوشان‌تپه، تاسیسات فرماندهی سرکوب در شمال تهران، تاسیسات فرماندهی حاشیه شهر تهران، در جنوب تهران و یگان‌های ویژه سرکوب مناطق اقماری کرج، همگی هدف قرار گرفتند.

علاوه بر آن، نواحی و پایگاه‌های بسیج تهران و تعدادی کلانتری نیز منهدم شدند؛ مراکزی که برخی از آنها نمادهای سرکوب پایتخت بودند.

منطقه سرخه‌حصار؛ این منطقه حدوداً به وسعت ۱۰ کیلومتر مربع در جنوب و غرب سرخه‌حصار در حاشیه شرقی شهر تهران در مجاورت قصر فیروزه و دوشان‌تپه قرار دارد که محل بسیاری از مقرهای سرکوب پایتخت است.

«لشکر ۲۷ محمد رسول‌الله» که نیروی اصلی پیاده سپاه پاسداران در سرکوب پایتخت به شمار می‌رود، در همین محدوده واقع شده است.

این منطقه در جنگ ۱۲ روزه هدف قرار گرفته بود. پایگاه یگان کماندویی صابری که مشابه نیروهای ویژه هواپرد در ارتش هستند و ستاد حراست اطلاعات و پایگاه آموزشی اطلاعات سپاه در همین محدوده واقع شده است.

در کنار سپاه پاسداران، مقر یگان پشتیبانی و یگان ویژه سرکوب اعتراضات نیروی انتظامی و مقرهای سایبری سرکوب در این محدوده قرار دارند.

علاوه بر این‌ها، مقر یگان‌های امام علی و سازمان بسیج در شمال افسریه، در کنار این محدوده واقع است. تمام این منطقه بارها هدف قرار گرفته است، اما یکی از سنگین‌ترین حملات ۱۳ اسفند در ابتدای جنگ دوم رخ داد.

منطقه سئول؛ در شمال تهران، ضلع شمال شرقی تقاطع سئول و بزرگراه نیایش (رفسنجانی) تاسیسات مربوط به قرارگاه ثارالله و بسیج قرار گرفته است.

این مجموعه در کنار باشگاه انقلاب، در جنگ ۱۲ روزه نیز هدف قرار گرفته بود، اما در جنگ دوم با شدت بیش‌تری در هم کوبیده شد.

تصاویر هوایی ویرانه‌های باقی‌مانده از حملات را نشان می‌دهد. ستاد مرکزی فرماندهی انتظامی کل کشور (فراجا) در جنوب همین منطقه و در کنار بیمارستان خاتم‌النبا قرار داد. این محدوده نیز هدف قرار گرفته است.

غرب تهران؛ یک روز پس از حملات سنگین در شرق تهران و محدوده سرخه‌حصار، حمله سنگین دیگری این‌بار در غرب تهران به سالن ۱۲ هزار نفری ورزشگاه آریامهر (آزادی) انجام شد.

نیروهای یگان ویژه فراجا که مقر اصلی‌شان در نزدیکی ورزشگاه آزادی است، به این سالن انتقال داده شده بودند. تخمین زده شده در این حمله ۹۰۰ تا ۱۲۰۰ نفر از نیروهای سرکوب کشته شده باشند.

کلانتری‌ها؛ کلانتری‌ها یکی از آخرین حلقه‌های سرکوب هستند. اگرچه نیروهای تخصصی سرکوب معمولاً در کلانتری‌ها مستقر نیستند، اما در اعتراضات، کلانتری‌ها از اصلی‌ترین مقرهای موقت استفاده نیروهای سرکوب به‌شمار می‌روند.

علاوه بر این، کلانتری‌ها در هر منطقه، اطلاعات جامعی درباره محدوده خود در اختیار دارند. بازداشتگاه‌های موقت کلانتری‌ها نیز به دفعات مورد استفاده نیروهای سرکوب قرار گرفته است.

در جنگ دوم، ۱۷ کلانتری شامل کلانتری ۱۳۷ گیشا، کلانتری ۱۱۳ بازار، کلانتری ۱۰۴ عباس‌آباد، کلانتری ۱۳۳ شهرزیبا، کلانتری ۱۲۱ سلیمانیه شاهد، کلانتری ۱۵۳ شهرک ولیعصر، کلانتری ۱۴۰ باغ فیض، کلانتری ۱۳۸ جنت‌آباد، کلانتری ۱۶۹ مشیریه، کلانتری ۱۵۹ بی‌سیم، کلانتری ۱۰۸ نواب، کلانتری ۱۴۸ انقلاب، کلانتری ۱۵۲ خانی‌آباد، کلانتری نعمت‌آباد، کلانتری ۱۲۳ نیاوران، کلانتری ۱۴۲ کن و کلانتری ۱۵۰ تهرانسر هدف قرار گرفتند.

پس از حمله به این کلانتری‌ها، گزارش‌های قدیمی از نقش آنها در سرکوب بار دیگر مطرح شد؛ از جمله نقش کلانتری گیشا در آزار و اذیت شهروندان به بهانه حجاب اجباری، نگهداری و بازداشت خشونت‌آمیز شهروندان در کلانتری باغ‌فیض و شلیک از کلانتری عباس‌آباد به شهروندان.

پایگاه‌های بسیج؛ پایگاه‌های بسیج در محلات تهران از طریق سازمان بسیج زیرمجموعه‌های سپاه پاسداران به شمار می‌روند.

پایگاه‌ها زیرمجموعه‌های حوزه‌های بسیج و حوزه‌ها زیرمجموعه‌های ناحیه‌های مقاومت بسیج هستند. در شهر تهران، دست‌کم ۲۵ ناحیه، حوزه یا پایگاه مقاومت بسیج هدف قرار گرفتند که برخی از آن‌ها نقش مهمی در سازماندهی سرکوب تهران داشتند.

ناحیه مقاومت بسیج مقداد، در غرب تهران و در کنار دانشگاه صنعتی آریامهر (شریف)، یکی از اصلی‌ترین نهادهای سرکوب محسوب می‌شود. از پشت‌بام این ناحیه بود که در اعتراضات ۲۵ خرداد ۱۳۸۸، به معترضان تیراندازی شد.

این پایگاه‌ها در هر محله به‌عنوان بازوان سرکوب شناخته می‌شوند. ناحیه مقاومت بسیج کربلا در شمال میدان رسالت، از اصلی‌ترین مقرهای سرکوب شرق تهران است.

در دی‌ماه ۱۴۰۴، بسیجیان عضو پایگاه بسیج نازی‌آباد به خودروهای مردم حمله می‌کردند.

پایگاه بسیج ابوذر خانی‌آباد از مراکز شناخته‌شده سرکوب جنوب تهران است. در غرب، پایگاه‌های بسیج نظیر قدس جنت‌آباد و ناحیه باهنر مرزداران، از پایگاه‌های اصلی سرکوب به شمار می‌روند.

علاوه بر این، پایگاه‌های بسیج با گردان‌های موتوری «امام علی» که از سال ۸۸، برای ایجاد رعب و وحشت در اعتراضات و پشتیبانی از سایر نیروها مورد استفاده قرار می‌گیرند، مرتبط هستند.

با حملات به پایگاه‌ها و مقرهای شناخته‌شده گردان‌های امام علی، تجهیزات به مناطق غیرنظامی منتقل شده بود. سوم فروردین یکی از این مناطق نیز هدف قرار گرفت.

ایست‌های بازرسی؛ جزئی‌ترین و در عین حال ابتدایی‌ترین شیوه کنترل شهروندان توسط جمهوری اسلامی در خاک ایران، استفاده از ایست‌های بازرسی است.

این ایست‌ها معمولاً در منطقه‌ای نزدیک به پایگاه‌های بسیج با استفاده از نیروهای بسیج برپا می‌شوند. ایست‌های بازرسی هم از حملات در امان نبودند و ده‌ها گزارش از حملات به آن‌ها منتشر شده است. از مهم‌ترین آنها می‌توان به ایست‌های بازرسی در افسریه، محلاتی، پمپ بنزین هاشم‌آباد، خیابان فداییان اسلام و بلوار ارتش اشاره کرد.

مراکز سرکوب حاشیه و اطراف پایتخت

مناطقی که روزی حاشیه شهر تهران به شمار می‌آمدند و عمدتاً اکنون به شهرها و شهرک‌های جدید تبدیل شده‌اند، به‌علاوه شهرک‌های حاشیه کرج، موقعیت خاصی دارند؛ به پایتخت نزدیک و بسیاری از ساکنان آن، در تهران شاغل هستند.

برخی از آن‌ها جمعیت متراکمی دارند و در اعتراضات، به‌خصوص انقلاب ملی ایرانیان در دی‌ماه، حضور پررنگی داشتند.

سپاه دیلمان؛ نقشی که قرارگاه نارالله در شهر تهران دارد، در سرکوب مناطق حاشیه تهران، به عهده سپاه «سیدالشهدا» است.

این مجموعه از سال ۱۳۸۷ با تغییر ساختار به‌عنوان سپاه دوم استان تهران، مسئولیت امنیت مناطق اطراف تهران را بر عهده دارد.

ستاد فرماندهی این یگان در شهر ری، خیابان دیلمان واقع است که در بین مردم، به همین نام، یعنی «سپاه دیلمان»، شناخته می‌شود. مقر آن دوم تیر ۱۴۰۴، اندکی پیش از آتش‌بس جنگ ۱۲ روزه، هدف قرار گرفت و چندین فرمانده نیز در همان حملات کشته شدند.

سپاه کرج؛ فرماندهی مرکزی سپاه استان البرز، مقر سپاه «امام حسن» کرج است که در میدان سپاه این شهر قرار دارد.

فرماندهی سپاه البرز ۱۱ اسفند به‌شدت بمباران شد. این مجموعه نیز مانند سپاه دیلمان دوم تیرماه در جریان جنگ ۱۲ روزه مورد حمله قرار گرفت و جمعی از فرماندهان آن کشته شدند.

سایر مراکز سرکوب؛ مقر یگان ویژه استان البرز در ماه‌دشت از جمله اهداف حملات ۱۴ اسفند بود. این مقر فرماندهی و هدایت نیروهای سرکوب در استان البرز را بر عهده داشت. هم‌زمان، پایگاه بسیج «امام حسن مجتبی» فردیس (پارک تندرستی) نیز هدف قرار گرفت. گزارش‌های متعددی از بازداشت و شکنجه شهروندان معترض در این مرکز وجود دارد.

پایگاه‌های مقاومت بسیج «انصار الامام» در نظرآباد و «امام هادی» در گلشهر، «جواد الائمه» در محمدشهر، پایگاه بسیج صباشهر، تاسیسات مربوط به بسیج در شهری از دیگر مراکز سرکوب هستند که هدف قرار گرفتند. هم‌چنین کلاتری حسن آباد فشافویه در حومه جنوبی تهران نیز منهدم شده است.

مراکز سرکوب در شهرستان‌ها

تنها مراکز سرکوب در تهران، حاشیه آن و شهرهای اطراف هدف قرار نگرفتند؛ مراکز اطلاعاتی، امنیتی و سرکوب شهرستان‌ها نیز از اهداف حملات جنگ دوم بودند. این مراکز در اصفهان، خرم‌آباد، ایلام، سنندج و سمنان حملات سنگینی را تجربه کردند.

با هدف قرار گرفتن ادارات اطلاعات شهرستان‌ها به همراه سپاه آن مناطق، عملاً شورای تامین در سطح شهرستان که وظیفه سرکوب اعتراضات را بر عهده دارد، بازوان تصمیم‌گیری و عملیات میدانی در این مناطق تا حد زیادی تضعیف شدند.

تصاویر انهدام دست‌کم ۳۵ هدف شامل ستاد مرکزی فرماندهی استان‌ها، ادارات اطلاعات مرکزی و مقر سپاه‌های استانی به خارج از ایران ارسال شده است. این تصاویر مربوط به اصفهان، خرم‌آباد، ایلام، شیراز، سنندج، ارومیه، سمنان، تبریز و شهرهای دیگر نظیر بهارستان، شاهین‌شهر، لار، ایوان و شهمیرزاد هستند. ۱۳ مورد از این اهداف مربوط به فراجا، ۹ مورد تاسیسات مربوط به بسیج، ۵ مورد ادارات اطلاعات، ۵ مورد مراکز قضایی و ۳ مورد مربوط به سپاه منطقه‌ای بودند.

مراکز قضایی

مراکز قضایی جمهوری اسلامی، با صدور احکام برای بازداشت‌شدگان، نقش مکمل در سرکوب ایفا می‌کنند. علاوه بر ساختمان‌های قوه قضاییه در شهرستان‌ها، در تهران مراکز مرتبط با سرکوب هدف قرار گرفتند.

در حمله به زندان اوین در جریان جنگ ۱۲ روزه، دادسرای مقدس که در این زندان واقع شده، منهدم شد. در آن حمله ۴۱ نفر از کارکنان قوه قضاییه در سمت‌هایی نظیر بازپرس، بازجو، نگهبان کشته شدند. مهم‌ترین کشته آن حمله علی قناعت‌کار، سرپرست دادسرا و معاون امنیتی دادستان تهران، بود.

در جنگ دوم، دادگاه انقلاب واقع در خیابان معلم تهران هدف قرار گرفت. تمام زندانیان سیاسی در تهران، در این ساختمان محاکمه و بازپرسی شدند. دست‌کم ۱۰ ساختمان در آن حمله هدف قرار گرفت. مجموعه‌ای بزرگ از تاسیسات قوه قضاییه در میدان ارگ تهران نیز ۱۲ اسفند تخریب شد.

آسیب به بیش از ۱۰۱ هزار واحد مسکونی طی یک ماه جنگ

۱۷ فروردین ۱۴۰۵

بر اساس گزارش وزارت راه و شهرسازی، از نهم اسفند، همزمان با آغاز درگیری‌ها، تا نهم فروردین‌ماه، بیش از ۱۰۱ هزار واحد مسکونی در ۲۴ استان کشور دچار آسیب شده‌اند. بر اساس آمارهای اولیه، حدود ۳۳ هزار واحد از این تعداد، معادل نزدیک به ۳۰ درصد، در استان تهران قرار دارند. برآوردهای اولیه نشان می‌دهد که برای جبران خسارت‌های وارده به بخش مسکن، رقمی در حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان (۴۰ همت) مورد نیاز است که از این میزان، ۲۳ هزار میلیارد تومان به تهران اختصاص دارد.

با این حال، اعلام شده که در شرایط فعلی، تمرکز اصلی دولت بر تامین هزینه‌های ضروری از جمله مایحتاج عمومی و همچنین هزینه‌های دفاعی و نظامی است. در این میان، اسکان فوری خسارت‌دیدگان به عنوان مهم‌ترین اولویت در دستور کار قرار گرفته و افرادی که منزل‌شان به‌طور گسترده تخریب شده، به‌صورت رایگان در هتل‌ها اسکان داده شده‌اند. در حوزه حمایت از مستاجران نیز اعلام شده است که در صورت تخریب واحد مسکونی، مستاجران تعهدی برای پرداخت اجاره‌بها نخواهند داشت و مالکان موظف به بازگرداندن ودیعه آنان هستند.

بر اساس تصمیمات اتخاذ شده، قرار است بخش عمده‌ای از منابع مالی مورد نیاز برای اسکان موقت شهروندان از طریق تسهیلات بانکی تامین شود. در خصوص تسهیلات در نظر گرفته شده، ارقام اعلامی شامل وام ۳۰۰ میلیون تومانی برای شهرهای کوچک، ۴۰۰ میلیون تومانی برای شهرهای بزرگ‌تر و وام‌های ۶۰۰ تا ۷۰۰ میلیون تومانی برای مراکز استان‌ها و پایتخت است. البته پرداخت این تسهیلات به‌صورت سقف ثابت برای همه واحدها نخواهد بود و میزان نهایی بر اساس ارزیابی کارشناسان بنیاد مسکن از شدت خسارت تعیین می‌شود. این وام‌ها به‌صورت قرض‌الحسنه و با عنوان «وام اسکان موقت» به آسیب‌دیدگان پرداخت خواهد شد.

با این حال، اتکای گسترده به تسهیلات بانکی برای جبران خسارت‌ها، نگرانی‌هایی را نیز به همراه داشته است. از یک سو، افزایش حجم نقدینگی می‌تواند به تشدید تورم منجر شود و از سوی دیگر، تخصیص منابع محدود بانکی به بازسازی، ممکن است باعث کاهش یا اختلال در پرداخت تسهیلات مرتبط با تولید و خرید مسکن شود. این مسئله می‌تواند در بلندمدت بر تعادل عرضه و تقاضا در بازار مسکن اثر منفی گذاشته و روند تولید مسکن را با چالش مواجه کند.

سی‌وهشتمین روز حمله آمریکا و اسرائیل به ایران؛ بیش‌ترین نرخ حملات در ده روز اخیر

به گزارش خبرگزاری هرانا، در ۲۴ ساعت گذشته، دست‌کم ۵۷۳ حمله در قالب ۲۱۵ رویداد در ۲۰ استان کشور را ثبت کرده است. این رویدادها در ۲۴ ساعت اخیر در مجموع منجر به ۱۰۹ تلفات انسانی (شامل کشته و زخمی نظامی و غیرنظامی) شده‌اند. حجم گسترده حملات شبانه روز اخیر، بالاترین نرخ حملات در ده روز اخیر محسوب می‌شود. این حملات علاوه بر شدت و گستردگی، تمرکز زیادی بر صنایع مادر از جمله صنعت انرژی ایران نشان می‌دهد. بر اساس اطلاعات ثبت و راستی‌آزمایی شده توسط خبرگزاری هرانا، از نخستین دقایق تا پایان روز ۱۷ فروردین ۱۴۰۵، دست‌کم ۴۹ نظامی کشته و ۵۸ تن دیگر مجروح شده است.

داده‌های تجمیعی از آغاز درگیری ۹ اسفندماه تا زمان انتشار این گزارش – بر اساس رویدادهای ثبت‌شده و با در نظر گرفتن مقادیر حداقلی برای ارقامی که با «بیش از» مشخص شده‌اند:

• کشته‌شدگان غیرنظامی: ۱۶۶۵ نفر (از جمله دست‌کم ۲۴۸ کودک)

• کشته‌شدگان نظامی: ۱۲۲۱ نفر

• کشته‌شدگان نامشخص (غیرنظامی/نظامی): ۷۱۱ نفر

یادداشت درباره بیانیه‌های رسمی: در کنار گزارش‌های مستقل خبرگزاری هرانا، چند آمار تجمیعی رسمی نیز امروز از رسانه‌های رسمی ثبت شده است، از جمله:

- رییس نظام پزشکی گفت «تا الان بیش از ۲۴ شهید حوزه بهداشت و درمان داشتیم، به بیش از ۳۰۰ مرکز درمانی، بیمارستان و اورژانس حمله شده.»
- میعادفر، رییس سازمان اورژانس گفت «کم‌سن‌ترین مجروح پسر بچه‌ای یک ماهه و مسن‌ترین مصدوم مرد ۱۰۰ سال بوده است. تعداد مصدومان کادر درمان ۱۱۷ نفر بوده است، ۷۷ از آن‌ها از نیروهای اورژانس در حال انجام ماموریت بوده‌اند که مجروح شده‌اند. ۱۸ درصد از مصدومین خانم بوده‌اند.»
- زاکانی، شهردار تهران گفت «در تهران حدود ۵۴۸ نقطه اصابت داشتیم؛ میزان واحدهای آسیب دیده به ۳۳۵۰۰ واحد رسیده است. بیش از ۱۳ هزار واحد تکمیل شده و مردم به خانه‌های خود برگشتند. خانه‌های بیش از ۴۵۰۰ خانوار آسیب کلی‌تری خورده و نیاز به زمان دارد.»
- عالی‌شوندی، معاون امور بین‌الملل هلال احمر گفت «شمار شهدای زن در جنگ به ۲۵۱ نفر رسید که دو نفر از آن‌ها باردار بودند. ۲۱۷ کودکان و نوجوانان زیر ۱۸ سال شهید شدند.»

از آن‌جا که این ارقام به صورت تجمیعی ارائه شده‌اند و نمی‌توان آن‌ها را به‌طور دقیق با رویدادهای مشخص تطبیق داد، در محاسبات مبتنی بر رویداد که در بخش گزارش‌دهی مستقل خبرگزاری هرانا در این مرور آمده است لحاظ نشده‌اند و صرفاً به‌عنوان ثبت بیانه‌های رسمی در این‌جا ذکر شده‌اند.

۱. نمای کلی رویدادها در ۲۴ ساعت گذشته

رویدادهای ثبت‌شده امروز پراکندگی جغرافیایی قابل توجهی را نشان می‌دهند. در بخش قابل توجهی از رویدادها، روش یا نوع حمله هنوز تأیید نشده و با عنوان «نامشخص» ثبت شده است. در مواردی که نوع حمله قابل شناسایی بوده، حملات هوایی و حملات پهلپادی در عمده موارد گزارش شده‌اند. تحلیل اولیه، نشان می‌دهد که استان تهران با سهم ۵۴ درصدی در صدر لیست استانهایی که مورد حمله قرار گرفته‌اند دیده می‌شود. استان فارس، با سهم ۷ درصدی در ردیف دوم و استان خوزستان با سهم ۵ درصدی در رده سوم قرار می‌گیرد. در ادامه این لیست، استان‌های البرز، اصفهان، هرمزگان، بوشهر و سیستان و بلوچستان به ترتیب قرار می‌گیرند.

۲. فهرست اهداف گزارشی شده مورد اصابت / آسیب‌دیده

در ۲۴ ساعت گذشته، حملات ثبت شده منجر به آسیب به ۶۱ شیئی یا تاسیسات منحصر به‌فرد شده است. این موارد طیفی از اهداف را شامل می‌شوند. در برخی موارد نیز خسارات ناشی از حملات مجاور یا پیامدهای ثانویه گزارش شده است. نمونه‌هایی از اهداف ثبت‌شده در ۲۴ ساعت گذشته:

- ۱- پایگاه شکاری (تبریز)
 - ۲- مقر پایگاه میثاق (آبادان)
 - ۳- مقر تیپ الغدیر (یزدان شهر)
 - ۴- تاسیسات نیروی دریایی (کنارک)
 - ۵- منطقه نظامی پارچین (تهران)
- برای تعدادی از اهداف فهرست‌شده، ماهیت دقیق هدف (غیرنظامی/نظامی/دوگانه) همچنان در حال بررسی است و ممکن است با در دسترس قرار گرفتن اطلاعات بیش‌تر، طبقه‌بندی‌ها بازبینی شوند.

۲,۱ تاسیسات تحت حفاظت حقوق بین‌الملل بشردوستانه

بر اساس حقوق بین‌الملل بشردوستانه، مراکز درمانی و خدمات اورژانس، مراکز بشردوستانه و مکان‌های مسکونی از وضعیت حفاظت ویژه برخوردار هستند. در ۲۴ ساعت گذشته، خبرگزاری هرانا به‌طور مقدماتی موارد زیر را ثبت کرده است:

- ۱- دانشگاه صنعتی شریف (تهران)
- ۲- شرکت دماند، تامین‌کننده برق تاسیسات نفتی (عسلویه)
- ۳- سیلوهای کشاورزی (مهران)
- ۴- یک مدرسه (کرماشاه)
- ۵- پست ۱۳۲رق (مشهد)

۳. تلفات غیرنظامیان

در ۲۴ ساعت گذشته، دست‌کم ۴۹ شهروند غیرنظامی از جمله ۴ کودک و ۲ زن کشته و ۵۸ غیرنظامی دیگر از جمله ۱ کودک مجروح شده‌اند. تمامی طبقه‌بندی‌ها مقدماتی هستند و در صورت در دسترس قرار گرفتن اطلاعات جدید ممکن است به‌روزرسانی شوند.

۴. تلفات نظامی

در بازه گزارش پیش‌رو، ۲ نیروی نظامی کشته شدند. تلفات نظامی عمدتاً در چارچوب حمله به پایگاه‌های ارتش و سپاه پاسداران گزارش شده‌اند. در صورت امکان، وابستگی سازمانی و زمینه عملیاتی در حال ارزیابی است؛ با این حال، تمامی جزئیات به‌طور مستقل راستی‌آزمایی نشده‌اند. در برخی رویدادها، افرادی در

نزدیکی اهداف نظامی کشته شده‌اند، اما وضعیت رسمی آنان هنوز به‌طور قطعی مشخص نشده است. این موارد همچنان در دست بررسی هستند و در صورت دستیابی به اطلاعات معتبر دال بر وضعیت متفاوت، طبقه‌بندی ممکن است اصلاح شود.

تصور می‌شود تلفات نیروهای نظامی بسیار بالاتر از ارقام ذکر شده در این گزارشات باشد اما به دلیل ماهیت امنیتی اطلاعات نظامی و عدم دسترسی گروه‌های حقوق بشری و رسانه‌ها به محل حضور آنان این بخش عمدتاً گزارشات تلفات افسران ارشد یا نیروهای نظامی که در مناطق شهری حضور داشته‌اند را در برمی‌گیرد.

یادداشت درباره روش‌شناسی خبرگزاری هرانا

اطلاعات این گزارش از طریق شبکه مستندسازی خبرگزاری هرانا جمع‌آوری شده است. داده‌ها از ترکیبی از گزارش‌های میدانی، منابع محلی، منابع پزشکی و اورژانس، شبکه‌های جامعه مدنی و منابع عمومی شامل تصاویر، ویدئوها و بیانیه‌های رسمی مرتبط گردآوری می‌شوند. هر رویداد گزارش شده پیش از انتشار تحت یک فرایند بازبینی داخلی قرار می‌گیرد.

با توجه به ماهیت در حال تحول درگیری، اطلاعات به‌طور مستمر جمع‌آوری می‌شوند و وضعیت مستندسازی در زمان انتشار را منعکس می‌کنند. ارقام ارائه‌شده در این گزارش ممکن است بازتاب‌دهنده دامنه کامل خسارات نباشند. ادامه درگیری، آسیب به زیرساخت‌ها، اختلال در ارتباطات، دسترسی محدود به مناطق آسیب‌دیده و خطرات امنیتی برای منابع می‌تواند مستندسازی جامع رویدادها را محدود کند.

تاخیر در گزارش‌های پزشکی، دشواری در تایید هویت‌ها و دسترسی محدود به برخی استان‌ها ممکن است به برآورد کم موقت آمار منجر شود. با بهبود دسترسی یا ظهور شواهد بیشتر، آمار تلفات و طبقه‌بندی رویدادها ممکن است بر همین اساس بازنگری شوند.

خبرگزاری هرانا، همچنان متعهد به شفافیت، دقت روش‌شناختی و به‌روزرسانی مستمر یافته‌های خود با در دسترس قرار گرفتن اطلاعات تأییدشده جدید است. لازم به ذکر است که خبرگزاری هرانا، بر اساس روش کاری خود، صرفاً بر گزارش رویدادها در داخل مرزهای کشور تمرکز دارد و گزارش‌های آن شامل اطلاعاتی درباره تلفات یا رویدادهای خارج از مرزهای ایران نمی‌شود.

ده‌ها روزنامه‌نگار بیکار شدند

روزنامه «شرق» چاپ تهران در گزارشی نوشت که بیش از ۱۰۰ نفر از کارکنان یکی از بزرگ‌ترین رسانه‌های خصوصی اخراج شدند و هم‌زمان رسانه‌هایی مانند «پیام ما» و «شبکه آفتاب» نیز متوقف شدند. همچنین بر اساس این گزارش روزنامه «هم‌میهن» که پیش‌تر در پی برخورد قضایی توقیف شده بود، در روزهای پایانی سال نیز از انتشار بازماند. در کنار این موارد، گزارش‌هایی از عدم پرداخت حقوق و عیدی در برخی رسانه‌ها منتشر شده است.

در این میان، روزنامه «دنیای اقتصاد» حدود ۷۰ درصد از کارکنان خود را تعدیل کرده و تعداد صفحات انتشار آن نیز کاهش یافته است. «شرق» می‌نویسد فعالان رسانه‌ای این روند را ناشی از کاهش درآمدهای تبلیغاتی و فشارهای اقتصادی می‌دانند و هشدار می‌دهند که چنین تصمیماتی ممکن است به الگویی برای سایر رسانه‌ها تبدیل شده و بحران اشتغال در این حوزه را تشدید کند.

اگرچه دولت مدعی انجام برخی اقدامات حمایتی از سوی نهادهای دولتی، از جمله افزایش آگهی‌های دولتی، ارائه یارانه و استفاده از ظرفیت بیمه است اما روزنامه‌نگاران شاغل در ایران معتقدند این حمایت‌ها کافی نیست و ضعف نهادهای صنفی و نبود پشتوانه مؤثر، وضعیت معیشتی و شغلی آن‌ها را بیش از پیش آسیب‌پذیر کرده است.

گزارش «شرق» در حالی منتشر شده که اقتصاد ایران در حالی دهه‌هاست در پی ناکارآمدی جمهوری اسلامی با بحران پیوسته رکود تورمی روبه‌روست اکنون با تورم بی‌سابقه ۷۲ درصدی روبرو شده است. هزینه‌ها نه تنها برای مردم بلکه برای صاحبان کسب‌وکار و فعالان اقتصادی نیز به شدت افزایش یافته است.

خاموشی اینترنت در ایران از ۹۱۲ ساعت گذشت

خاموشی اینترنت در ایران وارد سی و نهمین روز خود شد و کاربران ایرانی بیش از ۹۱۲ ساعت است که از دسترسی به اینترنت سراسری محروم هستند. نت‌بلاکس، گروه مستقل نظارت بر دسترسی به اینترنت، روز سه‌شنبه ۱۸ فروردین در گزارشی با اشاره به این که قطع اینترنت در ایران وارد روز سی‌ونهم شده است، اعلام کرد که شاخص‌ها نشان می‌دهند که انسداد اینترنت در ایران، اکنون بیش از ۹۱۲ ساعت به طول انجامیده است.

خاموشی مداوم اینترنت در ایران باعث شده که ارتباط میلیون‌ها ایرانی با شبکه جهانی اینترنت تقریباً به صفر برسد و دسترسی به اخبار و اطلاعات جهانی برای مردم بسیار محدود شود.

نت بلاکس یادآوری کرد که این اقدام، اکثر ایرانیان را از شبکه جهانی (اینترنت) جدا کرده و در حال حاضر تنها یک سرویس دیجیتال داخلی، یا همان اینترنت (شبکه ملی اطلاعات)، در دسترس کاربران است.

واکنش کاربران افغانستانی به درخواست کمک ارزی سفارت ایران در کابل

سفارت ایران در کابل، روش‌های مختلفی برای ارسال کمک‌ها، از جمله پرداخت نقدی در محل سفارت، واریز به حساب‌های بانکی اعلام‌شده و حتی استفاده از روش‌های دیجیتال معرفی شده است.

سفارت جمهوری اسلامی ایران در کابل با انتشار اطلاعیه‌ای از آمادگی خود برای دریافت کمک‌های مالی از شهروندان افغانستان خبر داده است. بر اساس این اطلاعیه که روز دوشنبه ۱۷ حمل (فروردین) منتشر شد، سفارت ایران اعلام کرد که در پاسخ به «درخواست‌های شهروندان افغانستان برای حمایت مالی»، زمینه‌های لازم برای دریافت کمک‌های مردمی را فراهم کرده است. نمایندگی دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران، در همین راستا اعلام کرد که روش‌های مختلفی برای ارسال کمک‌ها، از جمله پرداخت نقدی در محل سفارت، واریز به حساب‌های بانکی اعلام‌شده و حتی استفاده از روش‌های دیجیتال، معرفی شده است. این موضوع واکنش‌ها و بحث‌های گسترده‌ای را در میان کاربران افغانستانی و ایرانی در شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌ها به دنبال داشته و برخی آن را اقدامی «بحث‌برانگیز» در شرایط کنونی افغانستان توصیف کرده‌اند.

انتقاد و واکنش منفی

بخش قابل توجهی از کاربران افغان این اقدام را «نامناسب» دانسته و گفته‌اند، «افغانستان خود با بحران اقتصادی و انسانی شدید روبه‌رو است.» بسیاری از مردم گفته‌اند کشوری که خودش نیازمند کمک است، نباید مورد درخواست کمک قرار گیرد. در شبکه‌های اجتماعی، برخی کاربران این اقدام را «غیرمنطقی» یا حتی «توهین‌آمیز» توصیف کرده‌اند و نوشته‌اند که اولویت باید کمک به مردم داخل افغانستان باشد. این درخواست در حالی مطرح می‌شود که افغانستان خود با بحران‌های جدی انسانی، از جمله سیل‌های اخیر و افزایش نیازهای غذایی روبه‌رو است و به گفته سازمان ملل متحد، «میلیون‌ها نفر در این کشور به کمک‌های فوری نیاز دارند.» شایان ذکر است این درخواست سفارت ایران در کابل برای جمع‌آوری کمک‌های ارزی از افغانستان در شرایطی مطرح می‌شود که طی سال‌های اخیر، رژیم ایران میلیون‌ها مهاجر پناهجوی افغانستانی را بی‌توجه به شرایط کشور جنگ‌زده آن‌ها که در سایه حکمرانی طالبان با دشواری‌هایی روبه‌رو است، به‌طور ناگهانی از ایران بیرون کرده و به بحران انسانی در مرزهای دو کشور دامن زده بود.

تبادل آتش در نزدیکی کنسولگری اسرائیل در استانبول

اردوغان درباره حمله به کنسولگری اسرائیل: با حفظ فضای اعتماد، علیه تروریسم می‌جنگیم

سه مهاجم امروز سه‌شنبه ۷ آوریل ۲۰۲۴، در مقابل ساختمانی که کنسولگری اسرائیل در استانبول در آن قرار دارد، به سوی نیروهای پلیس تیراندازی کردند. به گفته وزیر کشور ترکیه در این حمله هر سه مهاجم تروریست از پای درآمدند و دو افسر پلیس نیز جراحات سطحی برداشتند.

مصطفی چیفتجی، وزیر کشور ترکیه، در شبکه اجتماعی «ایکس» نوشت که مهاجمان با خودروی اجاره‌ای از شهر ازمیت -واقع در حدود ۱۰۰ کیلومتری شرق استانبول- به این شهر آمده بودند. او افزود یکی از مهاجمان با گروهی مرتبط بوده که «از دین سوءاستفاده می‌کند». چیفتجی نام آن گروه را ذکر نکرد. مصطفی چیفتجی، وزیر کشور ترکیه، در شبکه اجتماعی «ایکس» نوشت: هویت تروریست‌ها مشخص شده است. یکی از این افراد که با یک وسیله نقلیه اجاره‌ای از ازمیت به استانبول آمده، با گروه‌هایی که از اعتقادات دینی سوءاستفاده می‌کنند، ارتباط دارد و یکی از دو تروریستی که برادر هستند، سابقه مرتبط با مواد مخدر دارد.

شهر ازمیت در ۱۰۰ کیلومتری شرق استانبول واقع شده است. رسانه‌های ترکیه حدس می‌زنند اشاره وزیر کشور ترکیه به گروه «داعش» است. این گروه پیش‌تر حملات مرگباری را در ترکیه انجام داده است.

رجب طیب اردوغان، رئیس جمهوری ترکیه، سه‌شنبه ۱۸ فروردین در واکنش به حمله به کنسولگری اسرائیل در استانبول اظهار داشت: «ما با تروریسم مبارزه خواهیم کرد و اجازه نخواهیم داد فضای اعتماد از بین برود.» این در حالی است که پلیس ترکیه سه‌شنبه اعلام کرد که سه مظنون در تیراندازی در نزدیکی کنسولگری اسرائیل در استانبول خنثی شده‌اند.

رسانه‌های دولتی ترکیه گزارش دادند که دو افسر پلیس در این حادثه زخمی شده‌اند. گزارش‌های قبلی حاکی از کشته شدن یک نفر و زخمی شدن یک نفر دیگر در این درگیری بود. وزارت خارجه اسرائیل تایید کرد که کنسولگری در استانبول در زمان حمله خالی بوده است.

مصطفی چیفتجی، وزیر کشور ترکیه، سه‌شنبه گفت که سه مهاجمی که در نزدیکی کنسولگری اسرائیل در استانبول با پلیس تبادل آتش کردند، با سازمانی که «از دین سوءاستفاده می‌کند» ارتباط داشتند. وزیر دادگستری ترکیه، تاکید کرد که تحقیقات در مورد تیراندازی در نزدیکی کنسولگری اسرائیل در استانبول آغاز شده است و افزود که سه دادستان برای رسیدگی به این پرونده منصوب شده‌اند. از دیگر سو، منابع آگاه گزارش دادند که در حال حاضر هیچ دیپلمات اسرائیلی در ترکیه، از جمله کنسولگری استانبول و سفارت آنکارا، وجود ندارد.

یک شاهد عینی خبرگزاری «رویترز» پیش‌تر اعلام کرده بود که صدای تیراندازی در نزدیکی ساختمان کنسولگری اسرائیل در استانبول شنیده شده است. در همین راستا، خبرنگار «العربیه» گزارش داد که گزارش‌های اولیه حاکی از وقوع حادثه در اطراف ساختمان و نه داخل آن بوده است. همچنین منطقه اطراف ساختمان که پرجمعیت و محل دفاتر سفارت‌های دیگر نیز هست، تخلیه شد.

یکی از تصاویر منتشر شده توسط «رویترز» نشان می‌دهد که یک پلیس در حال بیرون کشیدن اسلحه و گرفتن پناه است و صدای شلیک گلوله شنیده می‌شود؛ همچنین فردی که خون‌آلود است دیده شده است. پلیس مسلح به‌طور معمول در اطراف کنسولگری اسرائیل حضور گسترده دارد و تصاویر پخش شده توسط تلویزیون، گشت‌زنی نیروهای مسلح در منطقه پس از حادثه تیراندازی را نشان می‌دهد.

از زمان آغاز جنگ در غزه در سال ۲۰۲۳، حضور سنگین نیروهای مسلح پلیس در اطراف کنسولگری اسرائیل در استانبول برقرار بوده است. مقام‌های رسمی ترکیه هنوز جزئیات بیشتری درباره عامل یا انگیزه این تیراندازی منتشر نکرده‌اند، اما استاندار استانبول گفت «مهاجمان برای انجام حمله به کنسولگری اسرائیل از تفنگ‌های جنگی و سلاح گرم استفاده کرده‌اند.»

رصد پرواز «هوایمای آخرالزمان» در نبراسکا

در حالی که جهان در انتظار پایان مهلتی است که دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری آمریکا، به ایران برای دستیابی به توافق و بازگشایی تنگه هرمز داده، جنگ میان آمریکا و اسرائیل از یک سو و ایران از سوی دیگر همچنان ادامه دارد؛ روزنامه آمریکایی «نیویورک پست» امروز سه‌شنبه گزارش داد که هوایمای E-4B معروف به «هوایمای روز قیامت» بر فراز یک پایگاه هوایی در «نبراسکا» مشاهده شده است.

پرواز این هوایما برای حفاظت از مقامات امنیت ملی و تضمین تداوم فعالیت دولت در صورت وقوع جنگ هسته‌ای طراحی شده‌اند، تنها چند ساعت پیش از پایان مهلت تعیین‌شده دونالد ترامپ برای ایران صورت گرفته است.

ترامپ ایران را تهدید کرده که اگر شروط آمریکا را برای برقرار آتش‌بس نپذیرد، «با جهنم» مواجه خواهد شد.

ترامپ: برای فریب ایرانی‌ها و نجات خلبانان آمریکایی، نیروها را در ۷ نقطه مستقر کردیم

رییس سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (CIA) ضمن «بی‌نقص» توصیف کردن عملیات نجات خلبانان آمریکایی با استناد به گزارش‌هایی، گفت ایرانی‌ها در پی انجام شدن این عملیات توسط ارتش ایالات متحده «احساس تحقیر شدن» می‌کنند. دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا، اعلام کرد که کنفرانس خبری روز دوشنبه هفدهم فروردین در کاخ سفید به مناسبت موفقیت عملیات نجات خلبانان از ایران برگزار شده است.

ترامپ این عملیات را «تاریخی» توصیف کرد و گفت که با موفقیتی بزرگ همراه بوده است. به گفته ترامپ، خلبانان پس از سقوط جنگنده، زنده از آن خارج شده و در خاک ایران فرود آمدند. او، توضیح داد که پس از اطلاع یافتن از حادثه، تصمیمی فوری گرفته و دستور اعزام ۲۱ جنگنده برای نجات را صادر کرد. او افزود که این جنگنده‌ها حدود ۷ ساعت در آسمان ایران پرواز کردند و با حجم زیادی از آتش دشمن در فاصله‌ای نزدیک مواجه شدند. ترامپ، گفت که یکی از خلبانان پس از سقوط، با بالا رفتن از کوه‌ها از احتمال اسارت دور شد، خود زخم‌هایش را درمان کرد و بیش از ۴۸ ساعت در خاک ایران از دست نیروها دور ماند تا این که با نیروهای آمریکایی تماس گرفت.

ترامپ، هم‌چنین گفت که ارتش آمریکا برای فریب دادن نیروهای ایرانی در جریان این عملیات نیروهایی را در ۷ نقطه مختلف مستقر کرد تا از رسیدن آن‌ها به خلبان جلوگیری کند. او افزود که در مجموع ۱۷۰ جنگنده در این عملیات‌ها به کار گرفته شد.

انهدام دو هواپیمای ترابری نظامی آمریکا

ترامپ، هم‌چنین توضیح داد که دو هواپیمای باری آمریکا توسط نیروهای خودی منهدم شدند تا تجهیزات نظامی آمریکا به دست نیروهای ایرانی نیفتد. او، خاطرنشان کرد که در این عملیات ۴ بمب افکن و ۴۸ هواپیمای سوخت‌رسان نیز مشارکت داشتند. در ادامه، ترامپ اعلام کرد که اطلاعات مربوط به خلبان دوم به ایران درز کرده و یک رسانه را در ارتباط با این افشا مسئول دانست. او تهدید کرد که با عاملان این افشاگری به دلیل مسائل امنیت ملی برخورد خواهد شد.

رییس جمهوری ایالات متحده هم‌چنین تایید کرد که ایران یک جنگنده F-15 آمریکایی را سرنگون کرده، اما این موضوع را «یک اتفاق تصادفی» توصیف کرد.

ترامپ با اشاره به پایان ضرب‌الاجل تعیین شده برای دست‌یابی به توافق مجدداً هشدار داد که آمریکا قادر است ایران را یک شبه نابود کند و احتمال دارد این اقدام به‌زودی انجام شود.

در همین نشست، جان راتکلیف، رییس سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (CIA)، این عملیات را «بی‌نقص» توصیف کرد و گفت گزارش‌هایی وجود دارد که نشان می‌دهد ایرانی‌ها پس از این عملیات «احساس تحقیر شدن» کرده‌اند.

پیت هگست، وزیر دفاع آمریکا، نیز گفت که هواپیماهای نظامی برای نجات خلبان دوم ۷ ساعت در آسمان ایران پرواز کردند و این ماموریت را «فوق‌العاده» توصیف کرد. او افزود که این عملیات باعث بهت‌زدگی ایران شده است. هم‌چنین دان کین، رییس ستاد مشترک ارتش آمریکا، عملکرد تیم‌های نجات را بسیار دقیق و حرفه‌ای توصیف کرد.

گفتنی است که خلبان اول چند ساعت پس از سقوط جنگنده آمریکایی نجات یافت، اما پیدا کردن و نجات خلبان دوم بیش از یک روز زمان برد. نیروهای ویژه آمریکا در روزهای جمعه و شنبه وارد خاک ایران شدند تا عملیات جست‌وجو و نجات را انجام دهند.

در همین حال، جنگنده‌های نیروی هوایی آمریکا برای جلوگیری از رسیدن نیروهای ایرانی به محل، حملاتی انجام دادند. این عملیات از اتاق عملیات کاخ سفید توسط ترامپ و تیمش دنبال می‌شد و سرانجام روز یک‌شنبه اعلام شد که خلبان نجات‌یافته در سلامت کامل است. ترامپ هم‌چنین در پلتفرم «تروث سوشیال» نوشت که ارتش آمریکا ده‌ها جنگنده مجهز به «مرگبارترین سلاح‌های جهان» را برای این ماموریت اعزام کرده بود.

تصویری از پیامد یک حمله موشکی به ریاض در ۱۴ اسفند ۱۴۰۴

رهگیری ۱۱ موشک در شرق عربستان؛ اصابت بقایای موشک در «نزدیکی تاسیسات انرژی»

رسانه‌های عربستان سعودی به نقل از وزارت دفاع این کشور امروز سه‌شنبه خبر دادند که سامانه‌های پدافند هوایی ۱۱ موشک بالستیک را بر فراز مناطق شرقی عربستان رهگیری و منهدم کردند و بقایای تعدادی از موشک‌ها در نزدیکی تاسیسات انرژی سقوط کرده است. سخنگوی وزارت دفاع عربستان گفته است که ابتدا چهار موشک رهگیری شد و سپس هفت موشک بالستیک دیگر که به سوی همان منطقه شلیک شده بود، در ادامه منهدم شد. مقامات عربستان گفته‌اند در حال ارزیابی خسارات احتمالی هستند.

این در حالی است که تصاویری از آتش‌سوزی در منطقه صنعتی الجبیل در شبکه‌های اجتماعی منتشر شده است. خبرگزاری فرانسه نیز به نقل از منابعی در عربستان گفته است که به تاسیسات پتروشیمی عربستان حمله شده است. منطقه الجبیل میزبان تاسیسات پتروشیمی و انرژی است. وزارت دفاع عربستان در بیانیه خود نگفته است که موشک‌ها از سوی چه کشوری شلیک شده است. هم‌زمان با این حملات موشکی، امارات متحده عربی و بحرین روز سه‌شنبه به‌طور هم‌زمان هشدارهای ایمنی عمومی صادر کردند. به دنبال صدور این هشدارها حساب رسمی مؤسسه عمومی پل ملک فهد در شبکه اجتماعی ایکس نیز با انتشار پیامی اعلام کرد که این پل روز سه‌شنبه بر روی خودروها بسته شده است. پل ملک فهد، با ۲۵ کیلومتر طول، بحرین را به عربستان سعودی وصل می‌کند.

وزارت دفاع امارات متحده عربی نیز اعلام کرد که بامداد سه‌شنبه با حملات موشکی و پهپادی که منشا آن‌ها ایران بوده، درگیر بوده است. همچنین وزارت کشور بحرین برای دومین بار از نیمه‌شب خبر داد که آژیرهای هشدار در این کشور به صدا درآمده‌اند.

مقام‌های کویتی اعلام کردند که در بازه‌ای ۲۴ ساعته، ۱۴ موشک بالستیک، دو موشک کروز و ۴۶ پهپاد را شناسایی کرده‌اند؛ خبرگزاری دولتی این کشور شامگاه دوشنبه این خبر را منتشر کرد. به گفته این خبرگزاری، در همین مدت ۲۱ مورد سقوط ترکش ناشی از رهگیری‌ها گزارش شده که به مجروحیت‌های محدود انجامیده و حال همه مصدومان پایدار است.

ساختمان شرکت ارتباطات ماهواره‌ای «الثریا» در امارات هدف قرار گرفت

مقام‌های شارجه در امارات متحده عربی می‌گویند یک موشک بالستیک شلیک‌شده از ایران به ساختمان اداری شرکت ارتباطات ماهواره‌ای «الثریا» اصابت کرده و در پی آن دو نفر زخمی شده‌اند. دفتر رسانه‌ای دولت شارجه روز سه‌شنبه ۱۸ فروردین، اعلام کرد این حمله در منطقه الوسطی این امارت رخ داده و دو شهروند پاکستانی با جراحات متوسط به بیمارستان منتقل شده‌اند. در همین حال، وزارت دفاع امارات نیز اعلام کرد که پدافند هوایی این کشور در همان روز یک موشک بالستیک و ۱۱ پهپاد پرتاب‌شده از ایران را رهگیری کرده است. بر اساس گزارش رسانه‌های اماراتی، ساختمان شرکت «الثریا» پیش‌تر نیز در ۱۰ فروردین هدف یک حمله پهپادی منتسب به ایران قرار گرفته بود، اما در آن حادثه گزارشی از تلفات منتشر نشد.

شرکت «الثریا» یکی از اپراتورهای ارتباطات ماهواره‌ای مستقر در امارات متحده عربی است که خدمات مخابراتی خود را از طریق ماهواره به بیش از ۱۶۰ کشور در خاورمیانه، آفریقا، اروپا و بخش‌هایی از آسیا ارائه می‌دهد. این شرکت در زمینه ارائه تلفن ماهواره‌ای، اینترنت همراه در مناطق دورافتاده و خدمات ارتباطی برای بخش‌های دولتی، نظامی، امدادی و رسانه‌ای فعالیت دارد و به‌ویژه در مناطقی که پوشش شبکه‌های زمینی محدود است، نقش مهمی در تامین ارتباطات ایفا می‌کند.

دو غیرنظامی در اقلیم کردستان جان باختند

تأثیرات منطقه‌ای جنگ، هم‌چنان اقلیم کردستان را نیز هدف قرار می‌دهد. مقامات اعلام کردند که صبح امروز سه‌شنبه در پی سقوط یک پهپاد انتحاری که گفته می‌شود از ایران آمده بود بر روی یک خانه، یک مرد و همسرش جان خود را از دست دادند. مقامات خاطرنشان کردند که این حادثه نشان‌دهنده ابعاد جدیدی از جنگ است که مستقیماً مناطق مسکونی غیرنظامی را هدف قرار می‌دهد.

بر اساس اطلاعات منتشرشده، شب گذشته با دو پهپاد به شهر هولیر حمله شد، اما توسط سیستم پدافند هوایی سرنگون شدند. هم‌چنین، دو پهپاد در شهر «چوارقورنه» سقوط کردند. گفته شده است که این پهپادها در نزدیکی پایگاه نظامی متعلق به تیپ ۶ در چوارقورنه سقوط کرده‌اند. برخی منابع اعلام کردند که این حادثه تلفات جانی نداشته است.

در همان شب، یک پهپاد به خانه‌ای در روستای «جَرگَوی» در منطقه «زرارت» از توابع استان هولیر اصابت کرد. در نتیجه این حمله یک زن و یک مرد جان خود را از دست دادند و ۳ کودک زخمی شدند. از ۲۸ فوریه تاکنون، فرآیند درگیری‌های غیرمستقیم و شدیدی میان ایران و آمریکا-اسرائیل در جریان است. تا به امروز ۱۶ غیرنظامی جان باخته و ۹۶ نفر زخمی شده‌اند.

تهدید ایران به بستن تنگه «باب المندب» از طریق گروه‌های نیابتی خود

ترامپ: اگر ایران به اولتیماتوم او توجه نکند، «کل یک تمدن» در این کشور نابود خواهد شد به گزارش خبرگزاری «رویترز»، یک منبع ارشد ایرانی سه‌شنبه ۱۸ فروردین هشدار داد که در صورت خارج شدن اوضاع از کنترل، متحدان ایران (گروه‌های نیابتی) اقدام به بستن تنگه «باب المندب» خواهند کرد. این منبع به رویترز گفت: «اگر اوضاع از کنترل خارج شود، متحدان ایران نیز باب المندب را خواهند بست.»

یک مقام امنیتی پاکستان: اگر جنگ تشدید شود طبق پیمان دفاعی در کنار سعودی خواهیم ایستاد

یک مقام امنیتی پاکستان در آستانه پایان ضرب‌الاجل تعیین‌شده برای رژیم تهران از سوی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری آمریکا و هم‌زمان با تشدید حملات متجاوزانه ایران علیه پادشاهی عربی سعودی و کشورهای منطقه، تاکید کرد که پاکستان در صورت تشدید جنگ، طبق پیمان دفاعی مشترک اسلام‌آباد با ریاض در کنار سعودی خواهد ایستاد. در همین راستا، نیروهای مسلح پاکستان امروز سه‌شنبه هجدهم فروردین، حملات تجاوزکارانه مکرر ایران علیه سعودی را محکوم و آن را تشدید بی‌مورد تنش‌ها دانستند که تلاش‌های صلح را تضعیف می‌کند.

در این بیانیه نیروهای مسلح پاکستان، آمده است که این حملات تجاوزکارانه ایران، هرگونه راه‌حل دیپلماتیک برای حل بحران را تضعیف می‌کند و صبر و خویشتنداری سعودی، با وجود آن‌چه «اقدامات تحریک‌آمیز ایران» خوانده شده، عامل بازماندن مسیر میانجی‌گری بوده است. مقامات نظامی پاکستان هشدار دادند که ادامه حملات خصمانه ایران به سعودی، در را به روی میانجی‌گری خواهد بست.

روسیه و چین قطع‌نامه شورای امنیت برای بازگشایی تنگه هرمز را وتو کردند

روسیه و چین امروز سه‌شنبه ۷ آوریل، در شورای امنیت سازمان ملل قطع‌نامه‌ای را که با هدف بازگشایی تنگه هرمز ارائه شده بود، وتو کردند؛ قطع‌نامه‌ای که طی روزهای گذشته چند بار تعدیل و تضعیف شده بود تا شاید مسکو و پکن به جای وتو، از رأی دادن خودداری کنند. این رأی‌گیری در نهایت با ۱۱ رأی موافق، ۲ رأی مخالف و ۲ رأی ممتنع از سوی پاکستان و کلمبیا به پایان رسید.

این تحول تنها چند ساعت پس از آن رخ داد که دونالد ترامپ تهدیدی بی سابقه مطرح کرد و گفت اگر ایران تا ضرب الاجل تعیین شده تنگه هرمز را باز نکند و به توافق تن ندهد، «یک تمدن کامل امشب خواهد مرد». اهمیت این آبراه از آن جاست که به طور معمول حدود یک پنجم نفت جهان از تنگه هرمز عبور می کند و بسته ماندن آن در جریان جنگ، به جهش شدید قیمت انرژی انجامیده است.

پیش نویس اولیه ای که از سوی بحرین مطرح شده بود، به کشورها اجازه می داد برای تضمین عبور و مرور در تنگه هرمز از «همه ابزارهای لازم» استفاده کنند؛ عبارتی که در ادبیات سازمان ملل می تواند شامل اقدام نظامی نیز باشد. اما پس از مخالفت روسیه، چین و همچنین فرانسه با هرگونه مجوز استفاده از زور، متن قطع نامه چند بار تغییر کرد. در نسخه نهایی، همه اشاره ها به اقدام تهاجمی حذف شد و متن فقط کشورها را «به شدت تشویق» می کرد که برای حفاظت دفاعی از مسیرهای کشتیرانی در تنگه هرمز با یکدیگر هماهنگ شوند.

قطع نامه وتوشده همچنین خواستار آن بود که ایران فوراً حملات به کشتی های تجاری را متوقف کند، مانع آزادی کشتیرانی در تنگه هرمز نشود و حمله به زیرساخت های غیرنظامی را پایان دهد. در متن نهایی، از اسکورت کشتی های بازرگانی و بازرندگی در برابر تلاش برای بستن یا مختل کردن عبور و مرور دریایی نیز سخن گفته شده بود، اما دیگر از مجوز مستقیم شورای امنیت برای اقدام خبری نبود.

عبدالله لطف بن راشد آل زبانی، وزیر خارجه بحرین، پس از رای گیری گفت تصویب نشدن این قطع نامه «پیام نادرستی» به جهان می فرستد؛ پیامی مبنی بر این که تهدید علیه آبراه های بین المللی می تواند بدون اقدام قاطع از سوی نهادی که مسئول حفظ صلح و امنیت جهانی است، ادامه یابد. او پیش از رای گیری نیز پرسیده بود که آیا جامعه جهانی می پذیرد در برابر «باج گیری اقتصادی» به گروگان گرفته شود.

ایالات متحده پس از وتوی قطع نامه، روسیه و چین را به شدت مورد حمله لفظی قرار داد. مایک والتز، نماینده آمریکا در سازمان ملل، گفت هیچ کس نباید تحمل کند که اقتصاد جهانی «در نوک اسلحه» نگه داشته شود، اما روسیه و چین عملاً چنین وضعی را تحمل کردند. او همچنین گفت این دو کشور در کنار حکومتی ایستاده اند که می کوشد کشورهای خلیج فارس را مرعوب کند.

در مقابل، روسیه و چین استدلال کرده اند که ریشه بحران در حملات آمریکا و اسرائیل به ایران است و اولویت فوری نه تصویب قطعنامه های تازه، بلکه توقف بی درنگ عملیات نظامی است. نمایندگان دو کشور در روزهای گذشته نیز در شورای امنیت تأکید کرده بودند که ادامه جنگ، بحران را از سطح منطقه ای به یک بحران جهانی در حال گسترش تبدیل کرده است.

به نوشته آسوشیتدپرس، حتی اگر قطع نامه به تصویب می رسید نیز بعید بود تأثیر تعیین کننده ای بر جنگی بگذارد که اکنون وارد ششمین هفته خود شده است، زیرا متن آن برای جلب همراهی مخالفان آن قدر تضعیف شده بود که از شکل اولیه خود فاصله زیادی گرفته بود. با این حال، برای کشورهای عربی خلیج فارس، محاصره تنگه هرمز از سوی ایران تهدیدی حیاتی تلقی می شود، زیرا این منطقه از مهم ترین مراکز صادرات نفت و گاز جهان است و هر اختلال در آن، هم اقتصاد منطقه و هم بازار جهانی انرژی را با تنش روبه رو می کند.

بحرین که هم میزبان ناوگان پنجم آمریکا است و هم در این ماه ریاست دوره ای شورای امنیت و نمایندگی کشورهای عربی در شورا را بر عهده دارد، در هفته های اخیر بیش از دیگران برای اقدام سازمان ملل فشار آورده است.

شورای امنیت پیش تر نیز در ۱۱ مارس ۲۰۲۶، قطع نامه دیگری را با پیشنهاد بحرین تصویب کرده بود که در آن حملات ایران به همسایگان خلیجی اش محکوم و خواستار توقف فوری اقدامات تهران در تنگه هرمز شده بود؛ قطع نامه ای که آن زمان با ۱۳ رای موافق و رای ممتنع روسیه و چین به تصویب رسید.

از تنگه هرمز تا مالاکا؛ پنج گذرگاه باریک دریایی که تجارت جهانی به آن ها وابسته است

جنگ ایران بازارهای انرژی و مواد خام را مختل کرده است. این کشور عملاً تنگه هرمز را که نقطه ای حیاتی برای عبور نفت است، بسته و در دو هفته گذشته به بیش از ۱۲ کشتی که تلاش داشتند از این مسیر دریایی عبور کنند حمله کرده است.

دونالد ترامپ، متحدان اروپایی را تحت فشار قرار داده تا به تأمین امنیت تنگه کمک کنند و هشدار داده است که اگر از تلاش های آمریکا برای بازگشایی هرمز حمایت نکنند، این موضوع «برای آینده ناتو بسیار بد خواهد بود».

اختلال در حمل و نقل دریایی در خلیج فارس باعث شد قیمت نفت برنت جهش پیدا کند و از حدود ۷۰ دلار در هر بشکه پیش از آغاز بحران به بیش از ۱۰۰ دلار برسد.

تجارت جهانی طیف گسترده ای از کالاهای دیگر، از محصولات مصرفی گرفته تا مواد خام کشاورزی، نیز تحت تأثیر قرار گرفته است. اما این بحران همچنین مشکلی وسیع تر را برجسته کرده است. اینکه تجارت جهانی به تعداد شگفت آور اندکی از گذرگاه های باریک که اغلب «نقاط گلوگاهی» دریایی نامیده می شوند، وابسته است.

۱. تنگه هرمز

تنگه هرمز مهم ترین تنگه راهبردی انرژی در جهان است. این آبراه خلیج فارس را به دریای عمان متصل می کند و حدود ۳۹ درصد از نفت خامی که از طریق دریا حمل می شود و ۱۹ درصد از گاز طبیعی از آن عبور می کند.

برخلاف بیش تر گلوگاه‌های تجاری، هیچ جایگزین عملی برای هرمز وجود ندارد تا کشورهای خلیج فارس بتوانند انرژی خود را صادر کنند. ایران از دهه ۱۹۸۰ میلادی به طور دوره‌ای تهدید کرده است که تنگه هرمز را خواهد بست. با این حال، اختلال در حمل و نقل دریایی از اواخر فوریه، زمانی که آمریکا و اسرائیل نخستین حملات هوایی را در خاک ایران انجام دادند، جدی‌ترین تشدید تنش در دهه‌های اخیر را نشان می‌دهد. این جنگ، به گفته آژانس بین‌المللی انرژی، باعث «بزرگ‌ترین اختلال در عرضه در تاریخ بازار جهانی نفت» و افزایش سرسام‌آور قیمت جهانی نفت خام شده است.

پیامدهای اختلال کنونی در حمل و نقل دریایی در خلیج فارس فراتر از بخش انرژی است. منطقه خلیج فارس سالانه بیش از ۲۶ میلیون کانتینر را مدیریت می‌کند و بخش مهمی از صادرات کودهای شیمیایی از آن عبور می‌کند. به همین دلیل اختلال طولانی مدت در حمل و نقل دریایی تاثیر مستقیمی بر هزینه‌های تولید جهانی مواد غذایی خواهد داشت.

۲. کانال سوئز

کانال سوئز دریای سرخ را به مدیترانه متصل می‌کند و زمان سفر بین آسیا و اروپا را دست‌کم ده روز کاهش می‌دهد. این مسیر آبی ۱۰ درصد از تجارت دریایی جهان را مدیریت می‌کند، از جمله ۲۲ درصد از ترافیک کانتینری، ۲۰ درصد از حمل‌ونقل خودرو و ۱۰ درصد از نفت خام. این کانال که در کنترل مصر است، به راحتی و به طور مستقیم تهدید نمی‌شود. با این حال، این مسیر آبی در برابر حوادث مصون نیست، همان‌طور که به گل نشستن یک کشتی بزرگ در سال ۲۰۲۱ این موضوع را نشان داد. این کشتی به مدت شش روز کانال را مسدود و نزدیک به ۱۰ میلیارد دلار را اختلال تجاری ایجاد کرد.

بیش‌ترین آسیب‌پذیری این نقطه راهبردی در تنگه باب‌المندب، واقع در انتهای جنوبی دریای سرخ، نهفته است. حملات به کشتی‌های تجاری که توسط حوثی‌ها، گروه مورد حمایت جمهوری اسلامی ایران در یمن، بین سال‌های ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۵ و در پاسخ به جنگ اسرائیل علیه حماس در غزه انجام شد، بسیاری از کشتی‌ها را مجبور کرد مسیرهای خود را تغییر دهند تا از آفریقا عبور کنند. این موضوع باعث شد ترافیک عبوری از کانال سوئز از بیش از ۲۶ هزار کشتی در سال ۲۰۲۳ به حدود ۱۳ هزار در سال ۲۰۲۴ کاهش یابد. رهبران حوثی اخیراً تهدید کرده‌اند که به تلافی حملات اسرائیل و آمریکا علیه ایران، حملات به حمل و نقل تجاری را از سر خواهند گرفت و در پیام‌هایشان هشدار داده‌اند که «انگشتانشان روی ماشه است.»

۳. کانال پاناما

کانال پاناما که اقیانوس‌های آرام و اطلس را به هم متصل می‌کند، حدود ۵/۲ درصد از تجارت دریایی جهان را مدیریت می‌کند. سهمی نسبتاً اندک، اما متمرکز بر محموله‌های راهبردی و با ارزش بالا مانند کالاهای کانتینری، خودروها و غلات. حدود ۴۰ درصد از تمام محموله‌های کانتینری آمریکا از این کانال جابه‌جا می‌شود که ارزش آن‌ها سالانه ۲۷۰ میلیارد دلار است. آسیب‌پذیری آن، هم به شرایط اقلیمی و هم به مسائل سیاسی مربوط می‌شود. در سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴، خشکسالی‌های شدید باعث کاهش چشمگیر سطح آب در مخازن آب شیرین کانال شد و اپراتورها را مجبور کرد تعداد و اندازه کشتی‌ها را محدود کنند. پس از آن، در اوایل سال ۲۰۲۵، دونالد ترامپ تهدید کرد کنترل کانال را به دست خواهد گرفت. او نگرانی خود را درباره مدیریت برخی از بنادر آن از سوی شرکت هانچیسون، مستقر در هنگ‌کنگ، مطرح کرد.

۴. تنگه مالاکا

تنگه مالاکا پرترددترین مسیر دریایی جهان است. ۲۴ درصد از تجارت دریایی جهان از آن عبور می‌کند، از جمله درصد از نفت خام حمل‌شده از طریق دریا و ۲۶ درصد از خودروها. همچنین در این مسیر دریایی، سنگاپور قرار دارد که دومین بندر کانتینری پرترافیک جهان را در خود جای داده است. مالاکا دروازه اصلی ورود انرژی به چین، ژاپن و کره جنوبی است. تقریباً ۸۰ درصد از واردات نفت چین از این مسیر عبور می‌کند. وابستگی‌ای که پکن آن را «معضل مالاکا» می‌نامد.

دزدی دریایی، هم‌چنان نگرانی دائمی است و بیش از ۱۳۰ مورد حادثه در سال ۲۰۲۵ در این تنگه گزارش شده است. اما بزرگ‌ترین خطر، مسائل سیاسی و ژئوپلیتیکی است. هرگونه تشدید تنش میان چین و آمریکا یا هند بر سر تسلط دریایی در منطقه می‌تواند عبور از این تنگه را به شدت مختل کند. مالاکا، هم‌چنین در معرض بلایای طبیعی مانند سونامی و فعالیت‌های آتشفشانی قرار دارد. برای مثال، سونامی ۲۶ دسامبر ۲۰۰۴ خسارت قابل‌توجهی به زیرساخت‌های ساحلی در ورودی جنوبی تنگه وارد کرد.

۵. تنگه‌های ترکیه

بسیار و داردانل، تنگه‌های ترکیه، تنها مسیر دریایی میان دریای سیاه و مدیترانه هستند. سه درصد از تجارت دریایی جهان از آن‌ها عبور می‌کند. اگرچه این نسبت ممکن است اندک به نظر برسد، اما شامل حدود ۲۰ درصد از صادرات جهانی گندم از اوکراین، روسیه و رومانی است.

این مسیر با عرض تنها ۷۰۰ متر در باریک‌ترین نقطه خود که از میان مرکز استانبول در ترکیه می‌گذرد، نوابری پیچیده‌ای دارد و برخوردهای جزئی در آن رایج است. طبق کنوانسیون مونتره، ترکیه دسترسی نظامی به تنگه‌ها را کنترل می‌کند؛ قدرتی که آنکارا از زمان تهاجم روسیه به اوکراین در سال ۲۰۲۲، برای محدود کردن حرکت کشتی‌های جنگی و در عین حال باز نگه داشتن ترافیک تجاری، از آن استفاده کرده است. افزایش تنش در منطقه دریای سیاه می‌تواند این تعادل را بر هم بزند و بازارهای جهانی غلات را دچار تلاطم کند. فعالیت‌های شدید زمین‌لرزه‌ای در این منطقه نیز خطر دیگری به شمار می‌رود.

بحران کنونی در تنگه هرمز آسیب‌پذیری شدید تجارت جهانی در برابر اختلال‌ها را به دلیل وابستگی آن به تعداد اندکی از گذرگاه‌های باریک آشکار کرده است. اما پنج گذرگاه یادشده تنها نقاط حیاتی برای تجارت نیستند.

در کل جهان تا ۲۴ نقطه راهبردی دریایی وجود دارد، از جمله مسیرهای آبی مهم دیگری مانند تنگه‌های تایوان، دوور و برینگ. هر یک از این مسیرهای آبی در معرض ترکیبی خاص از تنش‌های ژئوپلیتیک، تغییرات اقلیمی، دزدی دریایی و حوادث یا بلایای طبیعی قرار دارند.

اختلال در عرضه جهانی هلیوم در پی تداوم انسداد تنگه هرمز

با تداوم انسداد تنگه هرمز، اختلال در عرضه جهانی هلیوم افزایش یافته است؛ گازی که پیش از این نیز تامین آن برای برخی کشورها با چالش‌هایی همراه بود.

گاز هلیوم به‌عنوان محصول جانبی تولید گاز طبیعی به‌دست می‌آید و نقش حیاتی در تولید تراشه‌های کامپیوتری، نمایشگرهای تخت، کابل‌های فیبر نوری، تجهیزات پزشکی مانند (ام‌آر‌آی) و حتی صنایع هوافضا دارد.

قطر با سهمی حدود ۳۵ درصد از عرضه جهانی هلیوم، پس از ایالات متحده، دومین تولیدکننده بزرگ هلیوم در جهان به‌شمار می‌رود و اختلال در صادرات آن، به دلیل بسته ماندن تنگه هرمز، اثرات فوری بر صنایع پیشرفته خواهد داشت.

نیوزویک بر اساس اسناد و تحلیل‌های کارشناسان گزارش داده که تأمین‌کنندگان هلیوم به مشتریان خود درباره اختلال در عرضه هشدار داده‌اند.

جفری هاخ، استاد زیست‌شناسی مولکولی و زیست‌فیزیک در دانشگاه کانکتیکات، در گفت‌وگو با این نشریه آمریکایی گفت: «در دهه گذشته، هلیوم هم کمیاب‌تر شده و هم گران‌تر. به‌دست آوردن آن قطعاً دشوارتر از قبل است.»

هم‌چنین یکی از زیرمجموعه‌های آمریکایی شرکت فرانسوی «ایر لیکوئید» در نامه‌ای به مشتریان خود اعلام کرده که ممکن است نتواند سفارش‌ها در زمینه تامین هلیوم را به‌طور کامل تامین کند.

شرکت «ایرگس» نیز در نامه‌ای که در شبکه اجتماعی ایکس منتشر شده، وضعیت «اضطراری خارج از کنترل» را برای قراردادهای خود در این زمینه اعلام کرده است.

این اختلال در پی حمله موشکی ایران در ۱۸ مارس رخ داد که بخش‌هایی از مجتمع «راس لفان» متعلق به شرکت «قطر انرژی» را هدف قرار داد؛ تاسیساتی که حدود یک‌پنجم تولید گاز طبیعی مایع‌شده این کشور را شامل می‌شود.

شرکت «قطر انرژی» اعلام کرده است که تعمیر این خسارات بین سه تا پنج سال زمان خواهد برد و هم‌چنین ناچار شده برای برخی از قراردادهای بلندمدت گاز طبیعی مایع‌شده، تا پنج سال وضعیت اضطراری اعلام کند.

تحوالات مربوط به بازار هلیوم در آمریکا به دقت دنبال می‌شود، زیرا دولت فدرال دیگر ذخیره راهبردی هلیوم را در اختیار ندارد.

در سال ۲۰۲۴، «داره مدیریت زمین» فروش ذخیره فدرال هلیوم را بر اساس «قانون مدیریت هلیوم ۲۰۱۳» به پایان رساند؛ قانونی که دولت را موظف می‌کرد تمامی دارایی‌های مرتبط با هلیوم را واگذار کند.

کمبود بنزین در فرانسه و هشدار «آوریل سیاه»: زمستان انرژی در راه است

حدود ۱۶ تا ۱۸ درصد از جایگاه‌های سوخت در فرانسه هم اکنون با کمبود دست‌کم یک نوع سوخت مواجه هستند، هرچند دولت تاکید می‌کند که ذخایر کلی کافی است. در همین حال، فاتح بیرویل، رییس اژانس بین‌المللی انرژی، نسبت به ادامه اختلالات در بازار جهانی انرژی هشدار داده و پیش‌بینی کرده که بسته ماندن تنگه هرمز می‌تواند به یک «اوریل سیاه» در تامین نفت و فرآورده‌های نفتی منجر شود.

مود برژون، وزیر مشاور در امور انرژی در فرانسه اعلام کرد صبح امروز سه‌شنبه حدود ۱۸ درصد از پمپ بنزین‌های این کشور با کمبود نوعی از سوخت مواجه بوده‌اند. او در مصاحبه‌ای با شبکه خبری «بی.اف.ام» گفت که شرکت بزرگ نفتی فرانسوی توتال انرژی «سقفی برای قیمت‌های خرده‌فروشی خود در فرانسه تعیین کرده که پایین‌تر از قیمت سایر برندهاست و این موضوع باعث بروز مشکلات امنیتی در برخی جایگاه‌ها شده است.» او افزود که در مجموع مشکلی در تامین سوخت وجود ندارد و تنها مساله به «مشکلات لجستیکی» ناشی از «تغییرات در تقاضا» مربوط می‌شود.

در روزهای گذشته و درست پیش از آغاز تعطیلات سه روزه عید پاک در فرانسه نیز رسانه‌ها اعلام کردند که صدها پمپ بنزین با کمبود سوخت مواجه هستند، هرچند دولت اطمینان داد که «هیچ خطری برای قطع تامین سوخت وجود ندارد.»

بر اساس برآوردهای رسانه‌ای، روز پنج‌شنبه حدود ۱۶ درصد از جایگاه‌های سوخت در سراسر فرانسه حداقل با کمبود یک نوع سوخت مواجه بودند که تقریباً ۱۶۰۰ جایگاه را تحت تاثیر قرار داده است.

این کمبودها در حالی رخ می‌دهد که قیمت نفت به دلیل تنش‌ها در خاورمیانه، به ویژه جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران، افزایش یافته و بازارهای جهانی انرژی را مختل کرده است. گزارش‌ها از وضعیت ارائه انرژی در فرانسه نشان می‌دهد که گازوئیل بیش‌ترین تاثیر را پذیرفته، هرچند عرضه بنزین نیز متاثر از این موضوع بوده است. دولت تاکید می‌کند که ذخایر کلی همچنان «کافی» است و این اختلال را عمدتاً ناشی از «خریدهای هیجانی و مشکلات لجستیکی» می‌داند.

روز سه‌شنبه فاتح بیرویل، رییس اژانس بین‌المللی انرژی، در گفت و گو با روزنامه فرانسوی فیگارو، نسبت به وضعیت تامین انرژی در هفته‌های آینده اظهار بدبینی کرد و گفت: «این جنگ یکی از شریان‌های اصلی اقتصاد جهانی را مسدود کرده است. نه فقط نفت و گاز، بلکه کودهای شیمیایی، پتروشیمی، هلیوم و بسیاری چیزهای دیگر.»

به گفته او، جهان «هرگز» اختلالی در تامین انرژی در این ابعاد تجربه نکرده و بحران فعلی از همه بحران‌های سال‌های ۱۹۷۳، ۱۹۷۹ و ۲۰۲۲ هم «شدیدتر» است. او تاکید کرد: «ما با یک شوک بزرگ انرژی مواجهیم که ترکیبی از شوک نفتی، گازی و غذایی است.»

به گفته فاتح بیرویل، در اثر این وضعیت «اقتصاد جهانی آسیب خواهد دید.» هرچند کشورهای اروپایی، ژاپن، استرالیا و دیگران «تحت فشار» خواهند بود، اما کشورهای در حال توسعه «بیش‌ترین» آسیب را می‌بینند. دلیل این موضوع به عقیده رییس اژانس بین‌المللی انرژی، قیمت‌های گزاف نفت، گاز و مواد غذایی و هم‌زمان افزایش تورم است. او تاکید کرد: «رشد اقتصادی آن‌ها به شدت تحت تاثیر قرار می‌گیرد و احتمالاً بدهی خارجی بسیاری از آنها به طور چشمگیری افزایش می‌یابد.»

او همچنین در پاسخ به سؤال فیگارو درباره میزان کاهش تولید نفت در خلیج فارس از زمان آغاز جنگ در ایران و بسته شدن تنگه هرمز گفت: «این کشورها اکنون فقط کمی بیش از نیمی از نفت قبل از جنگ را تولید می‌کنند و در مورد گاز طبیعی، هیچ صادراتی ندارند. مارس ماه بسیار سختی بود، اما آوریل بسیار بدتر خواهد بود. اگر تنگه هرمز در طول آوریل بسته بماند، دو برابر ماه مارس نفت و فرآورده‌های نفتی از دست خواهیم داد.» او همچنین تاکید کرد که وارد یک «اوریل سیاه» می‌شویم و در ادامه افزود: «در نیمکره شمالی، اوریل معمولاً آغاز بهار است، اما اکنون می‌ترسم آغاز یک زمستان باشد.»

به گفته فاتح بیرویل، تاکنون در منطقه خلیج فارس ۷۵ درصد زیرساخت انرژی هدف حمله قرار گرفته و آسیب دیده و بیش از یک سوم آن‌ها «به شدت» آسیب دیده است. بازسازی زمان «زیادی» خواهد برد. در کشورهایی مانند عربستان سعودی که توان مهندسی و منابع مالی بالایی دارند، «آسانتر» است. اما در جاهایی مثل عراق، وضعیت بسیار «بدتر» است، زیرا در این کشور حدود ۱۵ میلیون نفر به درآمد نفت و گاز وابسته هستند و این کشور دو سوم درآمد نفتی خود را از دست داده و به سمت «فلج اقتصادی» پیش می‌رود. او یادآوری کرد: «بهبود کامل منطقه زمان‌بر خواهد بود.»

گفتنی است در جریان حملات اخیر اسرائیل و آمریکا به ایران طی یک ماه گذشته چند سایت کلیدی صنعت نفت و گاز ایران هدف قرار گرفته‌اند که مهم‌ترین آن‌ها در جنوب کشور و به ویژه در حوزه گاز بوده است. مهم‌ترین هدف چنین حملاتی نیز، میدان گازی پارس جنوبی بوده که بزرگ‌ترین میدان گاز جهان است و بخش عمده تولید گاز ایران را تامین می‌کند. این میدان و تاسیسات مرتبط در منطقه عسلویه هدف حملات هوایی قرار گرفتند؛ به طوری که بخشی از تولید متوقف شد و حتی آتش‌سوزی در برخی فازها گزارش شد.

همچنین طبق گزارش‌ها، این حملات حدود ۱۲ درصد از تولید گاز در ایران را مختل کرده و باعث توقف فعالیت در برخی پالایشگاه‌های مرتبط شده است. در کنار میدان گازی، قطب پتروشیمی عسلویه نیز در روزهای گذشته هدف حملات قرار گرفت. این منطقه که بخش بزرگی از صادرات پتروشیمی ایران را تولید می‌کند، شامل مجتمع‌های بزرگی است که حدود نیمی از تولید پتروشیمی کشور را در بر می‌گیرند. حملات اخیر به این مجتمع‌ها (و تاسیسات پشتیبان آن‌ها مانند تامین برق و زیرساخت‌های عملیاتی) باعث اختلال گسترده در صادرات و حتی قطع برق برخی واحدها شده است.

علاوه بر این، بندر و هاب انرژی عسلویه به عنوان مرکز اتصال میدان پارس جنوبی به صنایع پایین دستی، یکی از نقاط کلیدی آسیب دیده محسوب می‌شود.

در حوزه نفت، برخلاف گاز، برخی زیرساخت‌های حیاتی مانند جزیره خارگ (مهم‌ترین پایانه صادرات نفت ایران) بیشتر هدف حملات نظامی قرار گرفتند. با این حال، در مراحل اولیه درگیری، انبارهای سوخت و تاسیسات انرژی در تهران و کرج نیز هدف قرار گرفتند و به صورت محدود آسیب دیدند. رویترز در گزارشی نوشته که کاهش تولید نفت در خلیج فارس، به ویژه در ایران و همزمان بسته شدن تنگه هرمز، یک شوک زنجیره‌ای به بازار انرژی جهانی وارد کرده که اثر آن به طور مستقیم به فرانسه هم رسیده است. تنگه هرمز مسیر عبور حدود ۲۰ درصد نفت و گاز جهان است و با اختلال در آن، جریان صادرات از کشورهای منطقه به شدت کاهش یافته و حتی تا حدود ۱۰ میلیون بشکه در روز از عرضه جهانی کم شده است. در نتیجه، اروپا از جمله فرانسه برای تامین نفت خام مجبور شده به منابع جایگزین مانند آمریکا، آفریقا و دریای شمال روی بیاورد؛ اما این جایگزینی با رقابت شدید جهانی همراه شده و قیمت‌ها را به طور قابل توجهی بالا برده است. همین افزایش قیمت جهانی مستقیماً به افزایش قیمت بنزین و گازوئیل در فرانسه و فشار بر پالایشگاه‌ها و مصرف‌کنندگان منجر شده است.

هرچند رییس آژانس بین‌المللی انرژی در گفت‌وگو با فیگارو یادآوری می‌کند که با وجود همه این مشکلات، «فرانسه تحت تاثیر قرار می‌گیرد، اما وضعیت بهتری نسبت به برخی کشورها دارد. به دلیل نقش مهم انرژی هسته‌ای، اقدامات به موقع دولت برای حمایت از اقشار آسیب‌پذیر و روابط خوب بین‌المللی که امکان واردات سوخت را فراهم می‌کند. همچنین فرانسه به‌عنوان رییس گروه جی ۷ نقش فعالی در مدیریت بحران داشته و امانوئل ماکرون (رییس‌جمهور این کشور) در آزادسازی ذخایر نفتی نقش مهمی ایفا کرده است.»

دود غلیظ از فرودگاه مهرآباد، وحید آنالین، ۷ آوریل ۲۰۲۶

جمع‌بندی

آمریکا و اسرائیل روز شنبه ۹ اسفند عملیات نظامی گسترده و مشترکی را علیه مواضع جمهوری اسلامی در ایران آغاز کردند که در نخستین موج این حملات علی‌خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی، و شماری از فرماندهان نظامی و سیاسی رژیم حاکم بر ایران کشته شدند. جمهوری اسلامی نیز در مقابل به بهانه هدف قرار دادن پایگاه‌های آمریکا و متحدانش، چندین کشور را هدف حملات موشکی و پهپادی خود قرار داده است.

در حدود شش هفته، بسیاری از مراکز نظامی و امنیتی و سایت‌های موشکی و هسته‌ای جمهوری اسلامی، و نیز پایگاه‌های نیروی انتظامی و بسیج در شهرهای مختلف ایران به ویژه تهران، هدف حملات اسرائیل و آمریکا قرار گرفته است.

ارتش اسرائیل بامداد سه‌شنبه، اعلام کرد موجی از حملات هوایی را علیه زیرساخت‌های دولتی ایران در تهران و مناطق دیگر به پایان رسانده و هم‌زمان سامانه‌های پدافندی خود را برای مقابله با موشک‌های شلیک‌شده از ایران به کار گرفته است. اسرائیل همچنین در پیامی به زبان فارسی به شهروندان ایرانی هشدار داد که تا عصر سه‌شنبه از قطارها و خطوط راه‌آهن دوری کنند و مدعی شد حضور در این مکان‌ها جان آنان را به خطر می‌اندازد.

دونالد ترامپ، رییس‌جمهور آمریکا، روز دوشنبه ۶ آوریل در یک کنفرانس مطبوعاتی در کاخ سفید، لحن تهدیدآمیز خود علیه ایران را باز هم تندتر کرد و گفت اگر تهران تا پایان ضرب‌الاجل تعیین‌شده با شروط واشینگتن موافقت نکند، آمریکا ظرف «چهار ساعت» همه پل‌ها و نیروگاه‌های ایران را نابود خواهد کرد. او در ادامه افزود که «تمام کشور را می‌توان در یک شب از بین برد» و گفت آن شب «ممکن است فرداشب» باشد. ترامپ در عین حال مدعی شد که آمریکا چنین سناریویی را نمی‌خواهد، اما تاکید کرد مهلت سه‌شنبه برای توافق نهایی است و تمدید دوباره آن «بسیار بعید» به نظر می‌رسد.

ترامپ، همچنین تهدیدهای خود علیه زیرساخت‌های غیرنظامی ایران را آشکارتر از قبل بیان کرد و در پاسخ به این پرسش که آیا هدف قرار دادن نیروگاه‌های برق می‌تواند جنایت جنگی محسوب شود، گفت نگرانی‌ای در این باره ندارد و ادعا کرد «جنایت جنگی واقعی این است که ایران به سلاح هسته‌ای دست پیدا کند.»

ترامپ در همین کنفرانس مطبوعاتی، علاوه بر تهدید مستقیم ایران، از ناتو، استرالیا، ژاپن و کره جنوبی نیز انتقاد کرد و آن‌ها را به دلیل همراهی نکردن با آمریکا در جنگ علیه ایران زیر سؤال برد. او همچنین مدعی شد ایالات متحده کوشیده بود برای کمک به معترضان ایرانی سلاح ارسال کند، اما این سلاح‌ها هرگز به دست کسانی که واشینگتن مدنظر داشت نرسیده است. این ادعا که پیش‌تر نیز از سوی او مطرح شده بود، با واکنش و تکذیب گروه‌هایی در میان احزاب کُرد ایرانی روبه‌رو شده است. ترامپ در بخش دیگری از سخنانش رسانه‌ها را نیز تهدید کرد و گفت اگر منبع افشای اطلاعات مربوط به یک خلبان آمریکایی مقودشده در ایران را معرفی نکنند، ممکن است با پیگرد و حتی زندان مواجه شوند.

این مواضع تند و متناقض ترامپ، در حالی بیان شد که هم‌زمان تلاش‌های فشرده‌ای برای دست یافتن به یک آتش‌بس موقت در جریان است. بر اساس گزارش‌ها، آمریکا، ایران و چند میانجی منطقه‌ای بر سر یک طرح دو مرحله‌ای گفت‌وگو می‌کنند. اما از ابتدا، مقام‌های جمهوری اسلامی ایران، اعلام کرده‌اند که خواهان پایان دائمی جنگ هستند و بازگشایی تنگه هرمز را نیز در برابر یک «آتش‌بس موقت» نخواهند پذیرفت. خبرگزاری رسمی جمهوری اسلامی گزارش داده است پاسخ ایران به میانجی‌ها تهیه شده و تهران آن را بر پایه «منافع ملی» خود تنظیم کرده است.

در سطح منطقه‌ای نیز فشار برای جلوگیری از گسترش بحران ادامه دارد. شیخ محمد بن عبدالرحمن آل ثانی، وزیر خارجه قطر، در گفت‌وگو با عباس عراقچی تأکید کرد که تنها راه خروج از بحران جاری، راه‌حل دیپلماتیک است. او در عین حال ادامه هدف قرار گرفتن قطر و دیگر کشورهای منطقه از سوی ایران را رد کرد. در امارات متحده عربی نیز انور قرقاش، مشاور دیپلماتیک رئیس‌جمهور، هشدار داد هر توافقی باید عبور و مرور آزاد از تنگه هرمز را تضمین کند و در عین حال به برنامه هسته‌ای و توان موشکی و پهپادی ایران نیز بپردازد؛ در غیر این صورت، به گفته او، خاورمیانه با وضعیتی «خطرناک‌تر و بی‌ثبات‌تر» روبه‌رو خواهد شد.

در میدان جنگ، اما از شدت درگیری‌ها کاسته نشده است. در ایران، منابع مختلف از ادامه تلفات انسانی و خسارات زیرساختی خبر می‌دهند. در حملات بامداد دوشنبه، دست‌کم ۲۵ نفر، از جمله شش کودک، در نقاط مختلف کشور کشته شده‌اند. گزارش‌ها حاکی است در حمله به منطقه‌ای در جنوب‌غرب تهران ۱۳ نفر جان باخته‌اند، در قم پنج نفر کشته شده‌اند و در دیگر شهرها نیز چندین نفر دیگر در جریان بمباران‌ها جان خود را از دست داده‌اند. در تهران، حمله به دانشگاه صنعتی شریف به قطع گاز در بخش‌هایی از پایتخت انجامید، هرچند تلویزیون دولتی ایران بعداً اعلام کرد مشکل برطرف و جریان گاز دوباره برقرار شده است. خبرگزاری فارس همچنین از آسیب دیدن مرکز داده این دانشگاه، که گفته می‌شود بخشی از زیرساخت سکوی ملی هوش مصنوعی را در خود جای داده، خبر داد.

درگیری‌ها تنها به ایران و اسرائیل محدود نمانده و دامنه آن به خلیج فارس و کشورهای اطراف نیز کشیده شده است. ایران اعلام کرده نیروهای آمریکایی مستقر در جزیره بوبیان کویت را هدف قرار داده و هم‌چنین سپاه پاسداران گفته است برای اجرای «نظم جدید» در تنگه هرمز در حال تکمیل آمادگی‌های عملیاتی است. کویت از زخمی شدن شش نفر در پی سقوط بقایای پرتابه‌ها در یک منطقه مسکونی خبر داده و امارات نیز اعلام کرده در فجیره در پی نزدیک شدن یک پهپاد از سمت ایران به ساختمان شرکت مخابراتی «دو» در حال رسیدگی به یک حادثه است.

در اسرائیل نیز حملات ایران تلفات بر جای گذاشته است. خدمات امدادی اسرائیل اعلام کردند اجساد هر چهار فرد مقود در زیر آوار ساختمانی مسکونی در حیفا که روز یکشنبه بر اثر اصابت موشک ایرانی ویران شده بود، پیدا شده است. این در حالی است که ایران مدعی است هم‌چنان توان هدف قرار دادن کشتی‌ها و زیرساخت‌های مرتبط با آمریکا و اسرائیل را در منطقه حفظ کرده و رسانه‌های دولتی جمهوری اسلامی از حمله به یک کشتی مرتبط با اسرائیل و نیز عقب‌نشینی یک ناو تهاجمی آمریکا به جنوب اقیانوس هند خبر داده‌اند.

هم‌زمان نگرانی از تبعات انسانی و زیست‌محیطی جنگ نیز افزایش یافته است. آژانس بین‌المللی انرژی اتمی تأیید کرده که حملات اخیر در نزدیکی نیروگاه هسته‌ای بوشهر به فاصله‌ای بسیار کم از محوطه این تاسیسات رسیده، هرچند خود نیروگاه آسیب ندیده است.

ترامپ، همواره تهدید کرد در صورت عدم بازگشایی مسیر کشتیرانی از سوی ایران در تنگه هرمز، به بندر اصلی صادرات نفت ایران یعنی جزیره خارک حمله کرده و تاسیسات آن را «کاملاً نابود» خواهد کرد. ایران از حدود یک ماه پیش، پس از حملات ایالات متحده و اسرائیل، این گذرگاه حیاتی را عملاً مسدود کرده است.

برای رسیدن به جزیره خارک، نیروهای آبی‌خاکی آمریکا - که به گفته کارشناسان احتمالاً بخشی از هر عملیات زمینی خواهند بود - باید حدود ۵۰۰ مایل در خلیج فارس پیشروی کنند. مارک اف. کنسیان، مشاور ارشد در مرکز مطالعات استراتژیک و بین‌المللی و سرهنگ بازنشسته تفنگداران دریایی، گفت: «این کار بسیار پرخطر است. به همین دلیل معتقدم اقدام نخست احتمالاً بازگشایی تنگه خواهد بود.»

مقام‌های آمریکایی می‌گویند رئیس‌جمهور، هم‌چنین در حال بررسی گزینه تصرف جزایری است که در داخل یا اطراف تنگه واقع شده‌اند تا از این طریق مسیر دریایی را باز کند؛ گذرگاهی که در شرایط عادی بخش عظیمی از نفت و گاز جهان از آن عبور می‌کند.

کارشناسان هشدار می‌دهند ایران ممکن است راهبرد «زمین سوخته» را در پیش گیرد و تاسیسات نفتی را پیش از تسلط نیروهای آمریکایی نابود کند. برای دولت ترامپ نیز این اقدام از نظر سیاسی پرمخاطره است. اگر تفنگداران دریایی موفق به تسلط بر جزیره‌ای شوند اما نتوانند ایران را به تسلیم وادار کنند، عقب‌نشینی احتمالی می‌تواند به منزله شکست تلقی شود. و اگر آمریکا تصمیم بگیرد جزایر را حفظ کند، ایران به احتمال زیاد جنگ فرسایشی به راه خواهد انداخت.

یکی از مهم‌ترین اهرم‌های فشار تهران در این بحران، تنگه هرمز است؛ گذرگاهی که حدود یک‌پنجم نفت و گاز جهان از آن عبور می‌کند. بسته‌ماندن عملی این آبراه حیاتی، در حالی که چشم‌انداز روشنی برای بازگشایی آن دیده نمی‌شود، قیمت نفت را به شدت بالا برده است. بهای نفت برنت با یک درصد افزایش به ۱۱۱ دلار و ۵۳ سنت در هر بشکه رسید و نفت خام آمریکا نیز با ۰٫۸ درصد رشد به ۱۱۳ دلار و ۳۱ سنت صعود کرد. از آغاز جنگ تاکنون، قیمت‌ها بیش از ۵۰ درصد افزایش یافته‌اند؛ جهشی که نگرانی‌ها درباره موج تازه تورم در اقتصاد جهانی را تشدید کرده است.

هم‌زمان، این جنگ برای ترامپ نیز به بحرانی سیاسی بدل شده است. به نوشته رویترز، ایران برخلاف پیش‌بینی‌های اولیه رئیس‌جمهور آمریکا، حریفی به‌مراتب سخت‌تر از آن چیزی از آب درآمده که او در آغاز جنگ تصور می‌کرد. در حالی که ترامپ هدف اعلامی عملیات را جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای و موشک‌های حامل آن عنوان کرده بود، طولانی‌شدن جنگ و افزایش تلفات آمریکا، موقعیت او را دشوارتر کرده است. از آغاز درگیری‌ها تاکنون ۱۳ نظامی آمریکایی کشته شده‌اند و سرنگونی یک جنگنده آمریکایی اف-۱۵ در روز جمعه، بحران را وارد مرحله تازه‌ای کرد؛ به‌ویژه آن که یکی از دو خدمه این جنگنده در عمق خاک ایران جا ماند و عملیات نجات او تنها با اعزام نیروهای ویژه آمریکا ممکن شد.

مکس بلومنتال، روزنامه‌نگار، نویسنده و مستندساز آمریکایی، که از یک خانواده یهودی برخاسته و فرزند سیدنی بلومنتال، از مشاوران نزدیک و قدیمی بیل کلینتون، رئیس‌جمهور پیشین آمریکا، و همسرش هیلاری کلینتون، وزیر خارجه سابق، است، درباره تجاوز آمریکا و اسرائیل به ایران نوشته است: در ایران، محور آمریکا-اسرائیل در پی آن است که کارزار تخریب تدریجی دولت را که در سال ۲۰۱۲ در سوریه آغاز شد، این‌بار با سرعتی بیش‌تر تکرار کند. اسرائیل به این نتیجه رسیده که در این مقطع، تغییر حکومت در ایران ممکن نیست؛ از این‌رو تلاش دارد زیرساخت‌های صنعتی و پایه‌های دانشی‌ای را که به ایران امکان داده تحت تحریم‌ها دوام آورد، نابود کند.

به باور او، دستگاه‌های نظامی-اطلاعاتی این محور امیدوارند که طی یک سال یا بیشتر، ایران آن‌چنان تضعیف شود که از تأمین نیازهای جمعیت رو به رشد خود ناتوان گردد؛ وضعیتی که می‌تواند به شورش‌های مردمی یا حتی شکل‌گیری یک شورش مسلحانه در داخل کشور بینجامد- سناریویی که امکان بهره‌برداری از آن، مشابه آنچه غرب در سوریه دنبال کرد، فراهم شود.

بلومنتال تأکید می‌کند که در غیاب یک راهبرد منسجم از سوی دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، ارتش این کشور عملاً در امتداد اهداف اسرائیل عمل می‌کند و مراکز درمانی، تأسیسات آب‌شیرین‌کن، زیرساخت‌ها، انبارهای نفت، کارخانه‌های فولاد و حتی مناطق شهری را هدف قرار می‌دهد. از نظر او، کارزار آمریکا در ایران، تجسمی هولناک از سیاست دیرینه و دوحزبی «تروریسم مالی» است؛ سیاستی که در چارچوب آن، واشینگتن بیش از یک‌سوم جمعیت جهان را زیر بار تحریم‌ها قرار داده، صدها میلیون نفر را از طبقه متوسط به ورطه فقر رانده، پویایی جوامع را فرسوده، بنیان خانواده‌ها را متزلزل کرده و موج‌های پی‌درپی مهاجرت را رقم زده است.

او در نهایت نتیجه می‌گیرد که آنچه این محور در تلاش است بر ایران تحمیل کند - و پیامدهای اقتصادی جهانی ناشی از آن - می‌تواند به فصلی تعیین‌کننده در تاریخ قدرت آمریکا پس از جنگ بدل شود. اگر ایران بتواند حاکمیت خود را حفظ کند، این فصل ممکن است به نقطه پایانی یک دوره تاریخی تبدیل شود؛ پایانی که برای بخش بزرگی از جهان، با نوعی آسودگی همراه خواهد بود.

در زنجیره جنایات جنگی که از ۹ اسفند ۱۴۰۴ آغاز شده، حمله به انستیتو پاستور ایران و پل هوایی کرج (بلندترین پل هوایی خاورمیانه)، نماد جدیدی از کینه‌توزی تمدنی آمریکا-اسرائیل است. پس از فاجعه مدرسه شجره طیبه با ۱۷۰ جان‌باخته دانش‌آموز و اکنون نوبت به زیرساخت‌های علمی و نمادهای مهندسی ایران رسیده است تا قربانی راهبرد «بازگشت به عصر حجر» شوند.

در چنین وضعیتی، رضا پهلوی و طرفدارانش، هم‌چنان دست‌بوس ترامپ و تتنایاها هستند و تشکر می‌کنند که جنگ خونینی را علیه ایران پیش می‌برند.

جایزه پاولز کیرشه Paulskirche آلمان به «مسیح علینراد» در شهر فرانکفورت آلمان تعلق گرفت. این جایزه به مبلغ پنجاه هزار یورو اهدا شد. مسیح علینراد، هنگام دریافت این جایزه، آن‌چنان از خودبی‌خود شده بود که خواهان تعویض رژیم ایران به سبک ونزوئلا شد. او، حتی رئیس‌جمهور آلمان، «فرانک اشتاین مایر» را به‌دلیل موضع‌گیری‌اش در مقابل جنگ علیه ایران مورد انتقاد قرار داد و گفت اگر شما از حقوق بین‌المللی دفاع می‌کنید از حقوق مردم ایران علیه رژیم مالاها هم دفاع کنید؛ مردم همه کاری برای سقوط مالاها کردند و بی‌نتیجه بود. هیچ‌کس این جنگ را نمی‌خواهد ولی من از اسرائیل و آمریکا تشکر می‌کنم و...

در این ویرانی هولناک که مردم ایران را فرا گرفته نقش سلطنت‌طلبان، به‌عنوان مدافع اسرائیل و آمریکا و تمامی نیروهایی که در محکوم کردن این تهاجم آمریکایی-اسرائیلی لکت‌زبان می‌گیرند انکارناپذیر است.

مجموعه این وقایع در کنار هم، نشان‌دهنده افزایش چشم‌گیر هزینه‌های میدانی برای ایران و مانیفست یک «جنگ کثیف» است که در آن مرز میان اهداف نظامی و غیرنظامی به کلی محو شده است. وقتی رئیس‌جمهور ابرقدرت آمریکا از «عصر حجر» سخن می‌گوید، در واقع در حال تئوریزه کردن زیرساخت‌های جامعه ایران از جمله نابودی بیمارستان‌ها، تصفیه‌خانه‌های آب، شبکه‌های برق و پالایشگاه‌هاست تا با تنبیه دسته‌جمعی بیش از ۹۰ میلیون انسان، شکست‌های راهبردی خود را جبران کند.

سه‌شنبه هجدهم فرودین ۱۴۰۵-هفتم آوریل ۲۰۲۶